

Το δελτίο

Ενημερωτικό δελτίο της Ελληνικής Κοινότητας Παρισιού και περιχώρων-Bulletin d'information de la Communauté Hellénique de Paris et des environs n°s 47-48 (numéro double) décembre 2010 - mars 2012 (Δεκέμβριος 2010 – Μάρτιος 2012)

Γειτονιά κοντά στην Αθήνα τις ημέρες της κρίσης : πολλά μικρά φώτα αντιπαλεύουν το σκοτάδι.

Όπως όλοι γνωρίζετε, οι τελευταίες εβδομάδες ήταν εξαιρετικά κρίσιμες για την Ελλάδα: επρόκειτο να ληφθούν κρίσιμες αποφάσεις για το μέλλον της χώρας, αρχίζοντας από το ψήφισμα στη Βουλή στις 12 Φεβρουαρίου 2012. Η εντύπωσή μας ήταν ότι **η χώρα βυθιζόταν στο σκοτάδι της αβεβαιότητας** που επέφερε η οικονομική κρίση, αλλά και η άτεγκτη στάση των εταίρων. Μιά εβδομάδα αργότερα, οι λύσεις που είχαν ευρεθεί δημιουργούσαν μια κατάσταση σκεπτικής ανακούφισης στον ελληνικό λαό, μολοντί, ήταν δυσβάστακτες, υπήρχε όμως ταυτόχρονα και κάτι άλλο: η βέβαιη πεποίθηση ότι εμείς, σαν Έλληνες της Διασποράς, μπορούσαμε να σταθούμε αποτελεσματικά στο πλευρό της Ελλάδας. Στις δύο αυτές κρίσιμες στιγμές, η ΕΚΠΠ θεώρησε υποχρέωσή της **να σταθεί στο πλευρό των αδελφών μας στην Ελλάδα, όπως και να ευαισθητοποιήσει τους Έλληνες της Διασποράς στον ρόλο που εκαλούντο να παίξουν στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης της Ελλάδας σαν εκπρόσωποι του Ελληνισμού στο εξωτερικό. Επρόκειτο δηλαδή για μήνυμα εγρήγορσης, στο οποίο υπενθυμιζόταν ότι το ουσιαστικό πρόβλημα δεν είχε λυθεί και ότι, παρά την ανακούφιση που είχε προκαλέσει σε μεγάλη μερίδα του ελληνικού λαού η λήψη των τελευταίων μέτρων, χρειαζόταν ακόμη πολύς αγώνας και μεγάλος δρόμος για να βγει η χώρα από το σκοτάδι και ότι οι Έλληνες του εξωτερικού στέκονταν αρωγοί στο δύσβατο αυτό μονοπάτι.** Τα δύο μηνύματα που στάλθηκαν από τον Πρόεδρο Μιχ. Κακούρο και το Εκτελεστικό Γραφείο της ΕΚΠΠ και που κυκλοφόρησαν στα ελληνικά ΜΜΕ, με διαφορά μιάς βδομάδας, ανταποκρίνονται στις δύο κρίσιμες αυτές στιγμές για τον Ελληνισμό.

Vous le savez sans aucun doute tous, les dernières semaines ont été extrêmement critiques pour la Grèce : on allait prendre des décisions d'une importance majeure pour l'avenir du pays, en commençant par le vote qui aurait lieu au Parlement le 12 février 2012. Notre impression, à nous tous, était que **le pays semblait progressivement dans les**

τένερες de l'incertitude provoquée par la crise financière grecque, mais, aussi, par le comportement rigide de ses partenaires européens. Une semaine plus tard, les solutions trouvées, malgré le fait qu'elles étaient financièrement difficiles à supporter, avaient suscité auprès du peuple grec une sorte de soulagement douteux ; en même temps, un autre sentiment avait vu le jour : c'était la conviction que nous, en tant que Grecs de la Diaspora, pouvions aider de manière plus efficace nos frères en Grèce. Durant ces deux moments critiques, la Communauté Hellénique a considéré nécessaire **de soutenir nos frères en Grèce, et, aussi, de sensibiliser les Grecs de la Diaspora sur le rôle qu'ils étaient appelés à jouer dans le cadre de la crise financière en Grèce en tant que tenants de l'Hellénisme à l'étranger. Il s'agissait, en deux mots, d'un message de mise en garde ; dans celui-ci nous mettions l'accent sur le fait que le problème substantiel n'avait pas été résolu et que, malgré le soulagement que les dernières mesures avaient provoqué au sein d'une partie importante du peuple grec, de très grands efforts devaient encore être déployés pour que la Grèce puisse sortir des ténéρες ; dans ce chemin épineux, les Grecs de l'étranger étaient prêts à aider et à soutenir les Grecs de la Grèce ;** concrètement, le Bureau de la Communauté répond à tous les appels de détresse que nous recevons par courriel et donne des renseignements utiles et efficaces. Les deux messages, qui ont été envoyés avec un intervalle d'une semaine par le Président et le Bureau exécutif de la Communauté, ont été diffusés aux médias grecs et reflètent les problèmes et les attentes des Hellènes pendant ces moments critiques.

ΠΡΩΤΟ ΜΗΝΥΜΑ : Προς τα αδέρφια μας στην Ελλάδα (Κυριακή 12 Φεβρουαρίου 2012).

Συμπατριώτες, συμπατριώτισσες,

λίγες ώρες πριν από το ψήφισμα στη Βουλή, η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και περιχώρων αισθάνεται την ανάγκη να επικοινωνήσει μαζί σας, να ενώσει τη φωνή της με αυτή των αδελφών μας στην Ελλάδα, **που την ώρα τούτη με αξιοπρέπεια και αγωνιστικότητα υπερασπίζονται θεσμούς και αξίες.**

Η Ελλάδα βρίσκεται για μια ακόμη φορά στο τραπέζι των δυσβάστακτων διαπραγματεύσεων. Πρέπει με δημοκρατικές διαδικασίες να επιλέξει **είτε την εθελοούσια υποταγή της είτε την ακούσια καταστροφή της.** Τόσο στη μια όσο και στην άλλη περίπτωση, ένα είναι σίγουρο, **ότι ο Ελληνισμός, όπου και να βρίσκεται αυτή τη στιγμή, δοκιμάζεται.** Δοκιμάζεται η μεγαθυμία του, η πιστότητά του, η ελευθερία του εκλέγειν αβίαστα. Δοκιμάζεται, κατά συνέπεια, ό,τι εκπροσωπείται με τους όρους Κράτος, Έθνος, Ελλάδα.

Για αυτόν τον λόγο και δίχως να ολιγορούμε, **ο Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Παρισιού και περιχώρων και το Εκτελεστικό της Γραφείο δηλώνουμε όχι μόνο τη συμπαράστασή μας, αλλά και την αμέριστη υποστήριξή μας στον Ελληνικό λαό, στις οικογένειές μας, στην Πατρίδα μας,** σε μια Πατρίδα που μάθαμε, εμείς οι Έλληνες της Διασποράς, να την αγαπάμε σαν μητέρα, να την προστατεύουμε με την καρδιά μας και να μας είναι απαραίτητη για να θεμελιώνει τον στοχασμό και τις πράξεις μας.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΗΝΥΜΑ : Προς τους Έλληνες της Διασποράς (Τρίτη 21 Φεβρουαρίου 2012).

Συμπατριώτες, συμπατριώτισσες,

Την προηγούμενη εβδομάδα και λίγες ώρες πριν από το ψήφισμα στη Βουλή, η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και περιχώρων ένωσε τη φωνή της με αυτή των αδελφών μας στην Ελλάδα, απευθυντάς τους μήνυμα, που στάλθηκε στα ελληνικά μέσα ενημέρωσης : σε αυτό δήλωνε απερίφραστα **«όχι μόνο τη συμπαράστασή μας, αλλά και την αμέριστη υποστήριξή μας στον Ελληνικό λαό, στις οικογένειές μας, στην Πατρίδα μας, σε μια Πατρίδα που μάθαμε, εμείς οι Έλληνες της Διασποράς, να την αγαπάμε σαν μητέρα, να την προστατεύουμε με την**

καρδιά μας και να μας είναι απαραίτητη για να θεμελιώνει τον στοχασμό και τις πράξεις μας».

Η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και περιχώρων ένωσε τη φωνή της με αυτή των αδελφών μας στην Ελλάδα γιατί τους τελευταίους μήνες βλέπουμε τη χώρα μας να είναι το επίμαχο θέμα στις ευρωπαϊκές οικονομικές συζητήσεις. Γιατί τη βλέπουμε να παρουσιάζεται σαν την αιτία της οικονομικής κρίσης που κινδυνεύει να διαλύσει την ενωμένη Ευρώπη. Γιατί τη βλέπουμε, με βάση αυτό το πρόσημα, να καλείται να πραγματοποιήσει δυσβάστακτες και απαράδεκτες θυσίες, να δέχεται σιωπηλά διαδικασίες έγκρισης δανείων χωρίς καμία ουσιαστική δυνατότητα επιλογής.

Η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και περιχώρων ύψωσε τη φωνή της γιατί υπάρχει η σημερινή ελληνική πραγματικότητα : τα παιδιά που γηγενούνται σε σχολεία δίχως θέρμανση, οι υπερήλικοι γονείς μας που αναγκάζονται να στέκονται για ώρες στον ήλιο προκειμένου να ζεσταθούν, δίχως να αγοράζουν πλέον φάρμακα, δίχως να έχουν πιά τη δυνατότητα να φωνάξουν γιατρό. Κι όλα αυτά γίνονται απλά, αυθόρμητα, για να γλυτώσουν την πατρίδα τους, μια Ελλάδα που αυτοί έφτιαξαν, αυτοί της έδωσαν ξανά πνοή μετά τον δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, **δίχως να δεχθούν να υπηρετήσουν ούτε κατακτητές ούτε σωτήρες.**

Ελληνίδες, Έλληνες της Διασποράς, **χθές το βράδυ φάνηκε ότι κάποια καίρια αλλαγή πραγματοποιήθηκε στην κατάσταση. Ας χαρούμε για αυτήν, αλλά ας μη ξεχνάμε ότι πρέπει να παραμείνουμε σε επαγρύπνηση και εγρήγορση, ότι το ουσιαστικό πρόβλημα δεν λύθηκε.** Ας μη ξεχνάμε ότι δεν δεχόμαστε πια «όπου και αν βρισκόμαστε η Ελλάδα να μας πληγώνει». **Εμείς οι Έλληνες του Παρισιού ΔΕΝ είμαστε μόνον οι Έλληνες του νόστου και της συναισθηματικής σκέψης. Στηρίζαμε και στηρίζουμε με πράξεις και ενέργειες ό,τι κινδύνευσε, ό,τι μπορεί να τεθεί ξανά σε κίνδυνο, ό,τι αυτή τη στιγμή μπορεί να αλλοτριωθεί :**

Η σκέψη μας πράξη και ο στοχασμός μας δράση στο δύσβατο μονοπάτι της νέας παλιγγενεσίας.

Ο Πρόεδρος Μιχ. Κακούρος
και το Εκτελεστικό Γραφείο της ΕΚΠΠ.

Κάποιες απόψεις για την Ελλάδα που μιλούν στη ψυχή μας...

Η επέτειος της 28ης Οκτωβρίου εορτάσθηκε τον Νοέμβριο 2011 στην Αίθουσα Ροσσίνι, στη Δημαρχία του 9ου Διαμερίσματος του Παρισιού. Τον εορταστικό λόγο της ημέρας εκφώνησε η κα Κατερίνα Δασκαλάκη. Δεδομένου ότι πολλά σημεία του λόγου αναφέρονται στην κατάσταση στην Ελλάδα, κρίνουμε σκόπιμο να παραθέσουμε την ομιλία στο μεγαλύτερο τμήμα της. La fête nationale du 28 octobre 1941 a été célébrée en novembre 2011, à la Salle Rossini de la Mairie du 9ème Arrondissement. Le discours de célébration a été prononcé par Mme. Katerina Daskalaki. Étant donné que plusieurs points du discours se rapportaient à la situation actuelle en Grèce, nous avons jugé utile de le donner dans sa totalité.

Permettez-moi de m'adresser, en tout premier lieu, à nos amis français qui nous honorent aujourd'hui de leur présence parmi nous. Je voudrais souligner que nous apprécions hautement leur disponibilité et leur gentillesse. Et non seulement parce que le seul fait de suivre des discours en langue grecque demande en soi beaucoup de patience et d'amicalité, mais – et surtout – parce que, dans les temps qui courent, leur amitié nous est indispensable et précieuse.

Nous sommes réunis ici pour fêter un jour important de notre histoire récente : le 28 Octobre 1940 et le fameux NON qui fut la réponse grecque à l'ultimatum fasciste de l'Axe. La suite est bien connue. Six mois des combats victorieux de l'armée grecque sur les montagnes albanaises, six mois qui ont largement contribué à la victoire définitive des alliés en retardant encore plus la marche des Allemands vers l'Est. La défaite de l'armée grecque quand les allemands se sont unis aux italiens. L'Occupation, qui fut en Grèce particulièrement cruelle, et la Résistance. À la Libération donc, le 28 Octobre devint une des deux fêtes nationales du pays, l'autre étant toujours le 25 Mars, commémorant la Grande Révolution de 1821.

Permettez-moi, pourtant, d'envisager le jour d'aujourd'hui plutôt comme un Jour de Mémoire et de conscience de soi que comme une fête, parce que je crois que les fêtes ont leur place dans des périodes heureuses, ce qui ne peut pas caractériser les temps qui courent. Vous en êtes d'accord je pense. La Grèce est en train de traverser des difficultés presque insurmontables. Elle n'est pas du tout innocente, mais elle n'a pas aussi les culpabilités qu'on lui attribue en vrac, le cœur léger, à droite et à gauche. Ses problèmes ne sont pas seulement économiques, mais ils sont aussi éthiques,

culturels et moraux, pareils à ceux que l'on peut constater dans toute l'Europe de cette époque matérialiste à l'extrême. L'Europe qui se veut une « Union », avec drapeau, symboles etc. se montre incapable de gérer son économie. Et ici j'entends le mot *économie* dans sa toute première signification, grecque en l'occurrence, qui veut dire *administration des affaires d'une maison*. L'Europe, jadis visionnaire, l'Europe des ses grands pères fondateurs, je cite Jean Monnet et Robert Schumann entre autres, qui ont posé ses fondements sur une superbe idéologie d'union et de paix, se montre maintenant incapable d'administrer les affaires de sa maison. D'où son grand malaise actuel, qui n'est pas seulement d'origine grecque, comme on a la tendance de nous répéter tous les jours, parce que c'est facile et réconfortant dans la tourmente d'avoir un bouc émissaire. Cela estompe les angoisses et les culpabilités aussi.

Pour toutes ces raisons et bien d'autres, je considère ce jour comme un jour de mémoire et de concertation. Pour toutes ces raisons, et bien d'autres, je remercie du fond de mon cœur – et sur cela je crois exprimer le fond de la pensée de tous les Grecs ici présents – nos chers amis français qui se trouvent dans la salle.

Et je les prie de me pardonner, parce que je vais continuer en grec...

Θα ήθελα, πρώτα απ'όλα, να ευχαριστήσω θερμά τον Πρόεδρο της Ελληνικής Κοινότητας κ. Μιχάλη Κακούρο, που με κάλεσε να μιλήσω σήμερα εδώ, καθώς και σας που ήρθατε να με ακούσετε. Θα ήθελα, όμως, να προσθέσω, μεταξύ αστειού και σοβαρού βέβαια, ότι δεν νιώθω να του χρωστάω και πολύ μεγάλη χάρη για την πρόσκληση αυτή. Επειδή, στους καιρούς που ζούμε, έχει γίνει πολύ δύσκολο να παίρνει κανείς το λόγο και να αναπτύσσει θέματα σχετικά με τις πάλαι ποτέ ένδοξες στιγμές αυτής της πατρίδας που – όπως είτε και ο ποιητής – όπου κι αν πάμε μας πληγώνει.

Είθισται, να γιορτάζουμε κι εμείς εδώ, μακριά από το πατρίο έδαφος εκείνη τη σημαδιακή ημερομηνία που έχει διατηρηθεί στην Ιστορία με την εμβληματική ονομασία «η ημέρα του ΟΧΙ». ΟΧΙ, όπως είναι πασίγνωστο, υπήρξε η απάντηση της Ελλάδας στο εκβιαστικό τελεσίγραφο του Μουσσολίνι, γύρω στις δύο το πρωί της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940: « Η μας αφήνετε να περάσουμε ή θα έχετε πόλεμο». Για να ακριβολογήσουμε, το ΟΧΙ είναι συμβολικό. Η αληθινή απάντηση του Μεταξά στον Ιταλό πρεσβευτή που τον επισκέφθηκε ξημερώματα στο σπίτι του ήταν η λακωνική φράση, και μάλιστα γαλλικά, « alors c'est la guerre ». Αλλά ας μη σταθούμε πολύ σε γεγονότα που είναι σε όλους γνωστά. Υπάρχουν ακόμη μικροί, πολύ λίγοι, που τα έζησαν, κι όλοι οι άλλοι τα γνωρίζουμε από τις μέρες του σχολείου ακόμη. Νομίζω, όμως, ότι αξίζει τον κόπο να πούμε δυο λόγια σχετικά με το παράδοξο εκείνης της συνάντησης. Ο Ιταλός πρεσβευτής εκπροσωπούσε ένα καθεστώς φασιστικό, συμμαχικό με τη ναζιστική Γερμανία του Χίτλερ. Στην ηγεσία της Ελλάδας βρισκόταν ένας ακροδεξιός δικτάτορας. Νόμιζε άραγε ο Μουσσολίνι ότι ο δικτάτορας αυτός θα του έλεγε «περάστε», λόγω των τυχόν ιδεολογικών τους συγκλίσεων; Είναι μια υπόθεση, κι αν έχει κάποια σημασία να την ανασύρουμε στην επιφάνεια, μετά από τόσα πολλά χρόνια, είναι μόνον για να θυμηθούμε ότι στην ταραγμένη μας ιστορία, μέχρι τώρα τουλάχιστον, οι Έλληνες ήξεραν την κρίσιμη ώρα να κάνουν ουσιαστικές υπερβάσεις όποτε η περίσταση τούς καλούσε να φυλάξουν Θερμοπύλες. Το ερώτημα είναι αν εξακολουθούν να διατηρούν το ίδιο φρόνημα εβδομήντα χρόνια περίπου μετά, και με πόση ένταση.

Τα ιστορικά γεγονότα τα ξέρουμε όλοι, δεν πρόκειται περισσότερο να επιμείνω σ'αυτά. Θα ήθελα, αντιθέτως, να σας καλέσω, να σας παρακαλέσω, με την ευκαιρία του συγκεκριμένου εορτασμού, θα έλεγα μάλλον της συγκεκριμένης ημέρας μνήμης, που συμπίπτει εφέτος με ώρες υψίστου κινδύνου για τη χώρα μας, να προχωρήσουμε

σε μια βαθύτερη ενδοσκόπηση. Να σκεφθούμε ξανά ποιός είμαστε. Τι είναι αυτό που συμβαίνει, πολλά χρόνια τώρα, και οι Έλληνες διατρέπουν ως «μόσχευμα» έξω από τα γεωγραφικά τους σύνορα, ενώ στην ίδια την πατρίδα τους δείχνουν να ξεχνούν την βαρεία τους πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά, να παραμερίζουν όσα θα μπορούσε να τους διδάξει η ιστορία τους και, όταν τη θυμούνται, να τη θυμούνται μόνον για να αμυνθούν με τον πιο άγιο, θα τολμούσα να πω τον πιο παιδαριώδη, τρόπο: επικαλούμενοι τη δόξα των προγόνων για να συγκαλύψουν τωρινές αδυναμίες και νομίζοντας ότι έτσι μπορούν να πορευτούν εσσαι. Η σημερινή συγκυρία επιφέρει την πιο οδυνηρή διάψευση αυτής της ουτοπικής κομπορημοσύνης, αλλά δεν μοιάζει να διδάσκει κιόλας. Τουλάχιστον όχι στον βαθμό που θα έπρεπε.

«Εορτασμός» η σημερινή ημέρα; Δυστυχώς δεν έχουμε πολλά πράγματα να γιορτάσουμε αυτή την εποχή. Στον ελλαδικό χώρο, το γνωρίζουμε, η εφετινή επέτειος σηματοδεύτηκε από πρωτοφανείς πράξεις απαξίωσης θεσμών και συμβόλων. Πέρα από την όποια καταδίκη της όποιας βίας, πέρα από τη νηφάλια διαπίστωση ότι «έτσι» τίποτα δεν διορθώνεται, ακόμη κι αν δεχθούμε ως «κατευθυνόμενες» ορισμένες από τις χειρότερες αυτές ακρότητες, δεν μπορούμε ωστόσο να μη σκεφθούμε ότι πρόβλημα υπάρχει. Όποιος δεν το βλέπει, απλώς εθελουφλεί. Εμείς που βρισκόμαστε μακριά από την πατρίδα – όχι, όμως, και «εξόριστοι», όπως ανοήτως επαναλαμβάνεται συχνά – αντιμετωπίζουμε, στους καιρούς αυτούς, στον ξένο τόπο όπου ζούμε, σ' αυτόν τον τόπο που τον αγαπούμε και τον σεβόμαστε, την καθημερινή χλεύη, την καθημερινή περιφρόνηση και την καθημερινή κατασυκοφάντηση, ακόμη, της χώρας μας και του γένους μας. Κι αυτό δεν είναι το χειρότερο. Το χειρότερο είναι ότι όλο και λείπουν τα ουσιαστικά αντεπιχειρήματα, καθώς στη διαδρομή των αιώνων εκείνο που περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, ίσως, πληρώνουμε ακριβά είναι το εθνικό ελάττωμα – και χαρακτηριστικό, δυστυχώς – της φυλής: την έριδα και την μισαλλοδοξία. Και όχι μόνον επί του εθνικού εδάφους.

*Μην ειπούν τον λογισμό τους
Ξένα έθνη αληθινά
Αν μισούνται αναμεσού τους
Δεν τους πρέπει η λευτεριά*

Η στροφή ανήκει στον μακροσκελέστατο Ύμνο στην *Ελευθερία* του Διονυσίου Σολωμού, που οι Έλληνες μοιάζουμε να τον έχουμε ξεχάσει. Επαναλαμβάνουμε – χωρίς πάντα να πολυκαταλαβαίνουμε τι λέμε – τις δοξαστικές στροφές που τραγουδάμε στις εθνικές και άλλες επετείους και πιστεύουμε ότι έτσι έχουμε ξεμπερδέψει με τους εθνικούς μας δαίμονες. Αυτοί, όμως, είναι επίμονοι και λουφάζουν και περιμένουν πάντοτε την ευκαιρία να ξεμυτίσουν από τις τρύπες τους. Πάντοτε, όσο εμείς δεν σηκώνουμε το κεφάλι να πούμε : «Φτάνει, αξίζουμε καλύτερη μοίρα». Στο παγκόσμιο χωριό που έχει γίνει ο πλανήτης, ιδίως μετά την καθοριστική στροφή που έγινε από το 1989 κι έπειτα, με την αριότητα των κανόνων που επιβάλλει ένα ακαταμάχητο και αμείλικτο παγκόσμιο σύστημα, κανένας δεν μπορεί να πορευθεί ολομόναχος, είτε μας αρέσει είτε όχι. Μπορεί, όμως, και έχει χρέος να το πράξει, να εντυφώσει ξανά στον σκεπτόμενο λόγο και να αντλήσει από την παραδειγματική πράξη, όχι μόνον των ένδοξων προγόνων, αλλά και νεώτερων και σύγχρονων ακόμη, που υπήρξαν, υπάρχουν και δείχνουν δρόμους. Αν έχουμε πράγματι έναν ανεκτίμητο πλούτο εμείς οι Έλληνες, ο πλούτος αυτός βρίσκεται σε παρακαταθήκες που ουδέποτε ξεπεράστηκαν και που πρέπει να τις αναζητήσουμε ξανά. Έχουμε απομονώσει το πρόβλημά μας σε νούμερα, σε επιτόκια, σε ασφάλιστρα κινδύνου και σε τοκοχρεωλύσια. Όχι βέβαια ότι αυτά δεν αποτελούν πρόβλημα, αλλά το μεγάλο πρόβλημα είναι βαθύτερο: είναι πολιτισμικό, είναι διανοητικό, είναι ηθικό. Και σαν τέτοιο, μη γελιόμαστε κι ας μην γελιούνται και οι άλλοι: είναι και πρόβλημα ευρωπαϊκό και παγκόσμιο. Με τη

διαφορά ότι εμείς, με τη δική μας πνευματική κληρονομιά και με τη δική μας παράδοση, έχουμε ίσως περισσότερο από πολλούς άλλους το χρέος να δώσουμε και πάλι απάντηση στο ουσιαστικό ερώτημα: ποιές είναι οι αξίες που πρέπει να ξαναβρούμε και να τις βάλουμε σαν θεμέλιο στο μέλλον που θέλουμε να χτίσουμε για τις πολύτιμες γενιές που ακολουθούν. Αν αυτό δεν το κοιτάζουμε κατάματα, καμιά πρόσθετη δόση δανείου, έστω και με τους πιο ευνοϊκούς όρους, δεν πρόκειται να μας βγάλει από το αδιέξοδο.

Αντλώ από τον Θουκυδίδη, που μεταφέρει τον λόγο του Περικλή προς τους Αθηναίους (η μετάφραση είναι του Αγγελου Βλάχου):

Πιστεύω ότι, αν μια πολιτεία βρίσκεται, στο σύνολό της, σε ακμή, εξυπηρετεί πολύ καλύτερα τους πολίτες παρά όταν οι πολίτες ευτυχούν ο καθένας, αλλά η πολιτεία στο σύνολό της δυστυχεί. Όσο κι αν ένας ιδιώτης ευτυχί στις ιδιωτικές του υποθέσεις, καταστρέφεται και ο ίδιος μαζί με την πατρίδα του, αν καταστραφή εκείνη. Αν όμως δυστυχήση, ενώ η πατρίδα του ευημερεί, έχει πολλές ελπίδες να σωθή. Αφού, λοιπόν, η πολιτεία μπορεί ν' ανθίξει στις δυστυχίες των πολιτών της, ενώ οι πολίτες δεν μπορούν ν' ανθίσουν στη δυστυχία της πολιτείας, πως είναι δυνατόν να μην την βοηθήσουμε;

Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη ευφυΐα για να συμπεράνει κανείς ότι αυτή η ισορροπία έχει χρόνια ανατραπεί, κι όχι μόνον στη δική μας γεωγραφική ζώνη. Ας επιστρέψουμε, όμως, σ' εκείνη την σημαδιακή ημερομηνία της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940, για να δούμε, πέρα από τη δίκαιη υπερηφάνεια για τον τρόπο με τον οποίο αντέδρασαν οι Έλληνες, όλοι οι Έλληνες, στο κάλεσμα της πατρίδας, τι ακριβώς σηματοδοτήθηκε από εκεί κι έπειτα. Πόσο ακριβά πλήρωσε η Ελλάδα, τόσο τον πόλεμο, όσο και την Κατοχή, αλλά και τον αιματηρό εμφύλιο που ακολούθησε, δεν χρειάζεται να το ξαναπούμε, είναι πασίγνωστο. Πλήρωσε με περίπου 250.000 νεκρούς και με ολική οικονομική καταστροφή, στην οποία συνυπολογίζω και τη λεηλασία του εθνικού πλούτου από τους Γερμανούς. Μια λεηλασία για την οποία ουδέποτε δόθηκε η παραμικρή αποζημίωση, για λόγους καθαρά πολιτικών σκοπιμοτήτων, δικαιολογημένων ίσως, που δεν είναι της παρούσης. Μόνον που δεν είναι τυχαίο ότι οι μετασεισμικές δονήσεις εκείνης της εποχής γίνονται αισθητές μέχρι σήμερα, όπως δεν είναι τυχαίο ότι οι μνήμες εκείνες ανασύρονται ξανά στην επιφάνεια, τώρα που μοιάζει η Ελλάδα να βρίσκεται και πάλι στο στόχαστρο.

Ουσιαστική και καθοριστική απόρροια του μεγάλου εκείνου πολέμου υπήρξε, εντούτοις, και κάτι άλλο: ένας πρωτοφανής, εξαιρετικά ενδιαφέρων, δύσκαμπτος μεν αλλά όχι αναποτελεσματικός, υπερεθνικός σχηματισμός, ο οποίος βρίσκεται και αυτός – τη στιγμή που μιλάμε – στο μάτι ενός κυκλώνα. Η Ευρώπη. Η ενωμένη Ευρώπη. Η ενωμένη Ευρώπη; Τι συμβαίνει σήμερα, λοιπόν, με τη λεγόμενη «ευρωπαϊκή ολοκλήρωση»;

Ας κάνουμε μια μικρή ιστορική αναδρομή για να θυμηθούμε πώς και, κυρίως, για ποιο λόγο χτίστηκε η Ευρώπη αυτή, που δείχνει τώρα να έχει κι εκείνη «χάσει τον μπούσουλα», όπως λέει ο λαός. Ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, που αιματοκύλησε την ευρωπαϊκή ήπειρο, δεν άφησε πίσω του, όπως ήταν φυσικό, μόνον αχνίζοντα ερείπια, αλλά σηματοδότησε και τη γνωστή μοιρασιά που σφραγίστηκε με τις συμφωνίες της Μόσχας και της Γυάλτας. Εκείνοι που αργότερα ονομάστηκαν «οι ιδρυτές-πατέρες της Ευρώπης» ξεκίνησαν μ' ένα όραμα που θα μπορούσε να συνοψισθεί σε δυο λέξεις: *ποτέ πια*. Ποτέ πια ο ευρωπαϊκός χώρος δεν θα ξαναγινόταν θέατρο πολέμων και αιματοχυσίας. Η αρχή έγινε με την περίφημη ΕΚΑΧ, την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ανθρακα και Χάλυβα, το 1950, με πρωτοβουλία ενός από τους ιδρυτές-πατέρες της Ευρώπης, του τότε υπουργού Εξωτερικών της Γαλλίας Robert Schumann. Εκ πρώτης όψεως, έμοιαζε με οικονομική συμφωνία. Αλλά δεν θα ξεχάσω ποτέ εκείνον τον Γάλλο καθηγητή στο πανεπιστήμιο

του Στρασβούργου που εξηγγούσε σε μια ομάδα stagiaires τη πορεία της μετέπειτα ΕΟΚ με μια σειρά από ερωτήσεις που έθετε και στις οποίες έδινε μόνος του την προφανή απάντηση:

- Γιατί θέλησαν τότε να μην βρίσκεται ο σίδηρος και ο άνθρακας στα ίδια χέρια; Τι φτιάχνει κανείς άμα έχει σίδηρο και άνθρακα;
- Φτιάχνει χάλυβα!
- Α! Και τι φτιάχνει κανείς όταν έχει χάλυβα;
- Φτιάχνει όπλα!
- Α! Και τι κάνει ένας καλός Γερμανός όταν έχει όπλα;
- Κάνει πόλεμο!

Η συλλογιστική είναι λιγότερο αφελής απ'ό,τι φαίνεται με την πρώτη ματιά, έστω κι αν στη σημερινή εποχή τα όπλα φτιάχνονται αλλιώς και είναι ποικίλων ειδών. Αυτό το οποίο θέλησα να τονίσω με το μικρό τούτο ανεκδοτικό επεισόδιο στο οποίο ήμουν παρούσα, νεαρή δημοσιογράφος τον καιρό εκείνο, είναι μια πραγματικότητα που τείνουμε όλο και περισσότερο να παραγνωρίζουμε στα χρόνια που μεσολάβησαν. Είναι αλήθεια ότι από τότε κι έπειτα η Ευρώπη δεν ξαναγνώρισε ένοπλη σύρραξη, αν εξαιρέσουμε τον πρόσφατο πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία που μπορεί να ειπωθεί και κάτω από ένα διαφορετικό πρίσμα. Αλλά αυτό που αξίζει να παρατηρήσουμε με μεγαλύτερη προσοχή και που δεν είναι καθόλου άσχετο με όσα συμβαίνουν σήμερα, όχι μόνον στην Ελλάδα αλλά και σε όλη την Ευρώπη και στον κόσμο, κατ'επέκταση, είναι το γεγονός ότι οι πρώτοι ευρωπαϊκοί σχηματισμοί όπως η ΕΚΑΧ και η ΕΟΚ αργότερα, μπορεί μεν να είχαν οικονομικό περιβλήμα και να επικαλούνταν οικονομικούς στόχους, αλλά στην πραγματικότητα υπήρξαν οραματικά δημιουργήματα και φορείς ιδανικών. Μπορεί να πει κανείς το ίδιο, με την ίδια πεποίθηση και βεβαιότητα, για την Ευρωπαϊκή Ένωση με το βαρύ «ενωτικό» της όνομα, με τη σημαία της και με τ'αστέρια της, που συμπεριφέρεται σαν να το έχει χάσει το όραμά της, και κοντεύει κι αυτή να καταντήσει άβουλο όργανο των «αγορών»; Α!, ναι, οι «αγορές»... Μια γενικευτική και ασαφής ονομασία για ανώνυμους παγκόσμιους δυνάστες. Θα πείτε, μα αν είναι αυτή η διεθνής συγκυρία; Αν αυτό είναι το πνεύμα των καιρών; *Τοις καιροίς συστρατεύεσθαι*, έτσι δεν έλεγαν ο στωϊκοί; Θα μπορούσε κανείς ν'απαντήσει εδώ ότι, ναι, η διεθνής συγκυρία είναι κάπως έτσι, ιδίως μετά την βασιλεία των Θάτσερ και Ρήγκαν, ιδίως μετά το 1989, ιδίως με τις καινούργιες μεγάλες δυνάμεις που αναδύονται στον πλανήτη. Είναι, όμως, εξίσου αναπόδραστο το γεγονός ότι έχει λείψει, ως περιουσιζόμενο στη δική μας ήπειρο, το οραματικό πολιτικό πνεύμα και μαζί του έχουν λείψει και οι προσωπικότητες εκείνες που θα μπορούσαν να το εμψύχουν και στους υπόλοιπους; Μικρομεσαίοι μεγέθους ηγέτες σε ασθμαίνουσες κοινωνίες που έχουν λησμονήσει στόχους και ιδανικά. Να πού βρίσκεται η Ευρώπη σήμερα, κι ως νομίζει ότι το πρόβλημά της είναι μόνον η σταθερότητα του κοινού νομίσματος ή η πολυμασημένη ανταγωνιστικότητα.

Επιτρέψτε μου να επανέλθω για λίγο στον Θουκυδίδη και στον λόγο του Περικλή:

Το πολίτευμα που έχουμε σε τίποτα δεν αντιγράφει τα ξένα πολιτεύματα. Αντίθετα, είμαστε πολύ περισσότερο εμείς παράδειγμα για τους άλλους παρά μιμητές τους. Το πολίτευμά μας λέγεται Δημοκρατία, επειδή την εξουσία δεν την ασκούν λίγοι πολίτες, αλλά όλος ο λαός. Όλοι οι πολίτες είναι ίσοι μπροστά στο νόμο για τις ιδιωτικές τους διαφορές. Για τα δημόσια αξιώματα προτιμώνται εκείνοι που είναι ικανοί και τα αξίζουν και όχι εκείνοι που ανήκουν σε μια ορισμένη τάξη. Κανείς, αν τύχη και δεν έχει κοινωνική θέση ή αν είναι φτωχός, δεν εμποδίζεται γι'αυτό να υπηρετήσει την πολιτεία, αν έχει κάτι άξιο να προσφέρει. [...] Σεβόμαστε τους άρχοντες, πειθαρχούμε στους νόμους, και, μάλιστα, σε όσους έχουν γίνει

για να προστατεύουν τους αδυνάτους και όσους που, αν και άγραφοι, είναι ντροπή να τους παραβαίνει κανείς.

Είναι άραγε τυχαίο που, χιλιάδες χρόνια μετά, η Αθηναϊκή Δημοκρατία, με όλες τις αδυναμίες και τα τρωτά της, παραμένει ακόμη ανέφικτο όνειρο στην υποτιθέμενη παγκόσμια επικράτεια της δυτικής *res publica*; *Δημοκρατία, Πόλις, Πολίτης, Πολιτεία, Λόγος, Σκέψις, Ποίησις, Φιλοσοφία*, λέξεις ελληνικότερες που έχουν περάσει στις γλώσσες όλου του πολιτισμένου κόσμου. Θα τολμούσα να πω και *Οικονομία*, αν και όχι ακριβώς με την έννοια που τη χρησιμοποιούμε σήμερα... Μήπως θα πρέπει να θυμηθούμε και πάλι μερικές από τις λέξεις αυτές και να σκεφθούμε το βαθύτερο νόημά τους; Εκείνοι που πολέμησαν στα βουνά της Αλβανίας εβδομήντα χρόνια πριν, όσοι άφησαν εκεί τα κόκκαλά τους κι αυτοί που γύρισαν πίσω να μαρτυρήσουν για όσα είδαν και έζησαν, δεν πολέμησαν ούτε για ομόλογα ούτε για spreads. Και δεν νοιάζονταν ιδιαίτερα για ανταμοιβές άλλες, πέρα από την ηρεμία μιας συνειδησης που ξέρεi ότι έχει πράξει το καθήκον της *τοις κείνων ρήμασι* πειθόμενη. Μήπως πρέπει να αναδιπλωθούμε και να συγκεντρωθούμε με πείσμα σε ό,τι ο καθένας μας ετάχθη, ακριβώς τώρα που όλα μοιάζει να τα σαρώνει ο άνεμος; Το να συγκεντρωθούμε στις θεμελιώδεις πολιτιστικές και πνευματικές αξίες που έχουν στην συνέχειά του έθνους και διατήρησαν την ελληνικότητά του μπορεί να αποδειχθεί στους καιρούς που ζούμε ύψιστη πατριωτική πράξη. Δυνάμει επαναστατική. Κι αν η Ευρώπη θέλει πράγματι να προχωρήσει στην περίφημη και πολυδιατυπωμένη «ολοκλήρωσή» της, πρέπει κι εκείνη ν'αναζητήσει πίσω, στις πηγές του δικού της πολιτισμού, στις απαρχές του θαυμαστού πολιτιστικού της οικοδομήματος που ανάγεται και στις ρίζες του Ιερού μας Βράχου, τον αληθινό χαρακτήρα της. Εκείνο που για πάντα θα αποτελεί την ειδοποιό της διαφορά, όση έκταση κι αν πάρει η «παγκοσμιοποίηση». Και μπορεί να το πράξει φροντίζοντας, παράλληλα, και τα οικονομικά της και ανταποκρινόμενη στην «παγκόσμια ανταγωνιστικότητα», που έχει γίνει κάτι σαν καραμέλα για τις τραγικά μέτριες ευρωπαϊκές ηγεσίες.

Και εμείς μέσα σε όλα αυτά; Εμείς τι κάνουμε; Επιτρέψτε μου να καταφύγω και πάλι σε λόγια της σοφίας:

Η μείζον αυταπάτη της νεοελληνικής αυτοσυνείδησης είναι εκείνο το οποίο η ίδια (με ελάχιστη μετριοφροσύνη) ονομάζει ελληνοκεντρισμό. Οι δύο λέξεις που συνθέτουν τον όρο είναι ελληνικές. Τι σημαίνει, όμως, ο όρος αυτός; Ελληνοκεντρική είναι η σύλληψη που θέλει την Ελλάδα να αποτελεί ένα κέντρο. Κέντρο τίνος πράγματος; Κανείς δεν απαντά ξεκάθαρα στο ερώτημα, ωστόσο η αναπαράσταση του κέντρου αυτού συνεπάγεται τον κόσμο σαν να είναι η περιφέρειά του. Βεβαίως, η ελληνοκεντρική αντίληψη καθόλου δεν αποσαφηνίζει το άρρητο περιεχόμενο του ονόματος που δίνει στον εαυτό της, επειδή, όπως έχουμε ήδη πει, δεν σκέπτεται το πεπρωμένο της έτσι ώστε να το εκφράσει μέσω της γλώσσας. Κατασκευάζει για τον εαυτό της διαταραγμένες και διαταράσσουσες αναπαραστάσεις και προφέρει ένα χείμαρρο από λόγια ή σωπαίνει. [...] Ακόμη κι αν ο κόσμος διευθύνεται όλο και περισσότερο από τις μεγάλες δυνάμεις, όσοι δεν είναι μεγάλοι δεν έχουν παρά να μείνουν πιστοί στον εαυτό τους για να μην καταλήξουν εντελώς χωρίς ουσία.

Το απόσπασμα που σας διάβασα προέρχεται από ένα βαθύ, προφητικό κείμενο που υπό τον τίτλο *Η μοίρα της σύγχρονης Ελλάδας* δημοσίευσε ο μόλις τριαντάχρονος τότε Κώστας Αξελός, Έλληνας της διασποράς και αυτός, στο γαλλικό περιοδικό *Esprit*, τον Ιούλιο του 1954. Κυκλοφόρησε πέρυσι στην Ελλάδα, λίγο μετά τον εδώ θάνατό του, και σημείωσε πρωτοφανή εκδοτική επιτυχία.

Εμείς, λοιπόν; Μήπως ήρθε η ώρα να ξαναγίνουμε «πιστοί στον εαυτό μας»; Τι θέλω να πω; Κάτι πολύ απλό και πολύ σύνθετο συνάμα. Πιστοί στον εαυτό τους ήσαν εκείνοι που

έσπευσαν στον Σταθμό Λαρίσης το πρωινό της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940 να πάρουν τα τραίνα που έφευγαν για το μέτωπο, υπερασπίζοντας βωμούς και εστίες. Πιστοί στον εαυτό τους είναι όσοι σκύβουν στο έργο τους, όποιο κι αν είναι αυτό, και το επιτελούν με συνέπεια κι εντιμότητα. Πιστοί στον εαυτό τους είναι οι δημιουργοί και οι υπηρέτες του πνεύματος και της τέχνης. Πιστοί στον εαυτό τους είναι οι καθημερινοί άνθρωποι του καθημερινού μόχθου, όπου κι αν βρίσκονται. Εδώ και πολλά χρόνια, όμως, στον χώρο της ελληνικής επικράτειας, αλλά και στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο, έχει συντελεσθεί μια δραματική αλλαγή στο πολιτιστικό και εν γένει στο βιοτικό μας επίπεδο. Η χυδαιότερη ύλη έχει πάρει το επάνω χέρι. Εμείς οι κάποτε διαλεκτικοί, έχουμε καταντήσει ρήτορες του φθηνότερου λαϊκισμού και των κενών συνθημάτων, ενώ ένα νεοπλουτικό «λάφ-στάιλ» έχει γίνει τρόπος ζωής ή, στην αδυνατότητα, όνειρο ζωής, που είναι ακόμη χειρότερο. Αυτά είναι το μέγα σκάνδαλο, τα άλλα είναι απλώς η φυσική τους συνέπεια. Ήρθε η ώρα να αποφασίσουμε και πάλι *ποιοί θέλουμε να είμαστε, ποιοί θα επιδιώξουμε να γίνουμε ξανά*. Εκείνο το ΟΧΙ, πέρα από τις ηρωϊκές-πολεμικές του προεκτάσεις, σήμαινε κυρίως ΟΧΙ στην υποδούλωση. ΟΧΙ στην άρνηση των μεγάλων ελληνικών αξιών και ιδανικών. ΟΧΙ στον εθνικό εξευτελισμό. Αν το σκεφθούμε βαθειά, όχι επιπόλαια, όχι ψευτοπαλληκάριστικά, όχι με ουτοπική και ανόητη αρνητικότητα απέναντι στη διεθνή συγκυρία, που σε μεγάλο βαθμό μας ξεπερνά, αν δεν το σκεφθούμε με στείρο ελληνοκεντρισμό, μπορεί σε πάρα πολλά πράγματα να μας δείξει και πάλι τον δρόμο εκείνο που εξυψώνει και ξαναδίνει αυτοπεποίθηση. Άλλωστε, για να κλείσουμε με μια αισιόδοξη διαπίστωση, εμείς οι Έλληνες, σε χιλιάδων χρόνων διαδρομή, έχουμε συνηθίσει να ξαναπιάνουμε πολλές φορές το νήμα απ' την αρχή. Με πολλά σκαμπεναβίσματα αλλά και με εντυπωσιακά άλματα συχνά.

Momentané de la prestation des enfants de la Communauté.

DERNIÈRES MANIFESTATIONS (D'OCTOBRE 2011 À MARS 2012).

Nous donnons dans la suite un aperçu sur les dernières manifestations (octobre 2011 à mars 2012) organisées par la Communauté. Pour les manifestations plus anciennes qui ont été effectuées entre la parution du dernier *Deltio* et du numéro actuel, le lecteur peut consulter la suite. N.B. Pour la célébration du 28 octobre 1941, effectuée le dimanche 16 novembre 2011 à la Mairie du 9ème Arrondissement, on peut consulter les éléments donnés aux précédentes pages.

1-2. PREMIER SALON DU LIVRE GREC À PARIS, À LA MAISON DE LA GRÈCE (25-26 NOVEMBRE 2011) combiné avec la présentation sur : NOS PATRIES PERDUES : LIEUX D'HIER, PRÉSENCES D'AUJOURD'HUI (26 NOVEMBRE).

Sur le Premier Salon du Livre Grec. L'idée de départ de ce Salon, qui remonte à notre président, était toute simple : à Paris, on trouve des librairies spécialisées à la vente du livre grec ; on trouve aussi des maisons d'édition

qui publient, soit exclusivement soit de manière partielle, des livres sur la Grèce. **L'objectif de ce Salon du Livre Grec, qui ambitionne d'être le premier en la matière, était d'inviter ces deux catégories de métiers du livre grec afin de les rendre plus connus (ou pour les rendre connus tout court) auprès du public des Grecs de notre Diaspora.** Ont répondu à notre appel les librairies et maisons d'édition : — *Librairie Epsilon* ; — *Librairie Desmos* ; — *L'Asiathèque. Maison des langues du monde* ; — *Éditions Kallimages*. Le Premier Salon, qui s'est étalé sur deux jours, a été visité par plusieurs personnes. Nous espérons que ce Salon connaîtra une suite : à peine conçu et réalisé, il constitue une expression marquante de notre Communauté et mérite de connaître une suite digne de son commencement.

Sur les Patries perdues. Dans le cadre du Salon, et, plus précisément, la soirée du dernier jour, un hommage a été rendu à : **Nos patries perdues : lieux d'hier, présences d'aujourd'hui (Χαμένες Πατρίδες : τόποι του χθες, παρουσίες του σήμερα).** Il s'agissait de donner un aperçu sur les «patries» de l'hellénisme moderne et contemporain qui ont été perdues pour les Grecs, suite à des événements historiques précis ; la perte de l'Asie Mineure et l'exode massif des Grecs quittant la Turquie kémaliste pour s'installer en Grèce ou ailleurs en constitue certes l'illustration la plus marquante, mais, hélas, elle n'est pas la seule. Ces sujets sont très étroitement liés à l'histoire de notre Communauté. En effet, il ne faut pas oublier que celle-ci a été fondée en 1923 par des Grecs qui ont dû quitter leur patrie en Asie Mineure à la période évoquée plus

haut pour se réfugier tout d'abord à Marseille, puis, pour s'installer à Paris. Il ne faut pas oublier non plus que plusieurs Grecs se sont installés sur le sol français dans les années 1916-1920 au gré d'autres événements historiques, par exemple, dans le cadre de la campagne militaire que l'armée française a menée en Orient pendant la Grande Guerre. Les deux ouvrages que nous avons choisis pour la présentation étaient les suivants : J.-Fr. Pérouse, *Constantinople. Journal photographique de T. Wild*, Éditions Kallimages, Paris 2010 (présentation par H. Yiakoumis) et K. Pandazoglou dit C. Pandazopoulos, *La communauté grecque de Sartrouville originaire majoritairement d'Asie mineure*, Éditions Isis, Istanbul 2011. La présentation du deuxième ouvrage a été assurée par son auteur : M. Pandazoglou a offert un saisissant aperçu sur l'histoire de l'installation de ses parents en France en retraçant également l'émouvante histoire de la communauté grecque de Sartrouville. Pour illustrer ses propos, il a aussi évoqué plusieurs noms de familles grecques de Sartrouville, en donnant pour chacune le nom de son «fondateur», l'origine de ce dernier (en règle générale d'Asie Mineure) et un bref aperçu de ses déplacements avant de se fixer à Sartrouville. Derrière ce récit, si précis, se cachaient toutes les aventures que l'hellénisme a connues ; à ce titre, l'émotion du public était particulièrement palpable.

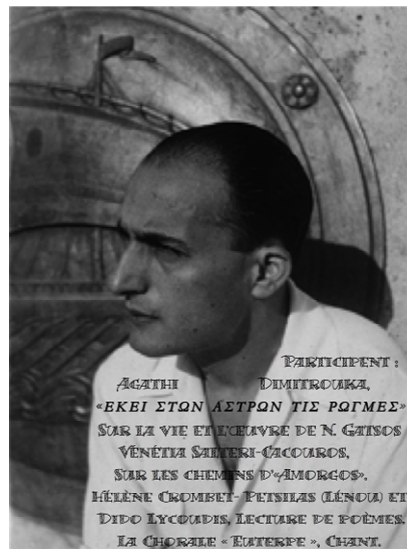

Πρώτο Σαλόνι του Ελληνικού Βιβλίου στο Παρίσι.

Σκοπός της εκδήλωσης ήταν να συγκεντρώσει τους βιβλιοπώλες του ελληνικού Βιβλίου στην πόλη του φωτός όπως και τους εκδότες (είτε εξ ολοκλήρου είτε εν μέρει) ελληνικών βιβλίων προκειμένου να ευαισθητοποιήσει σχετικά με το θέμα αυτό τους Έλληνες της Διασποράς, που συχνά αγνοούσαν την ύπαρξη αυτών των βιβλιοπωλείων ή αυτών των γαλλικών εκδοτικών οίκων. Η εκδήλωση εγνώρισε μεγάλη επιτυχία και πιστεύουμε ότι θα εξακολουθησει να πραγματοποιείται από την Ελληνική Κοινότητα.
Χαμένες Πατρίδες : τόποι του χθες, παρουσίες του σήμερα. Ταυτόχρονα με την εκδήλωση έγινε και η παρουσίαση δύο βιβλίων, του J.-Fr. Pérouse για την Κωνσταντινούπολη και του Κ. Παντάζογλου-Πανταζόπουλου για την ελληνική παροικία της Sartrouville, που αφορούσαν στο θέμα των χαμένων για τον Ελληνισμό πατριδών.

3. CÉLÉBRATION DES CENT ANS DE LA NAISSANCE DU POÈTE NIKOS GATSOS (1911-1992).

LA COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS
CÉLÈBRE LE 6 DÉCEMBRE 2011, À 19H00,
LES CENT ANS DE LA NAISSANCE DU POÈTE
NIKOS GATSOS (1911-1992).

PARTICIPENT :
AGATHI DIMITROUKA,
«ΕΚΕΙ ΣΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ ΤΙΣ ΡΩΓΜΕΣ» :
SUR LA VIE ET L'ŒUVRE DE N. GATSOS
VÉNÉTIA SAKETI-CACOURIS,
SUR LES CHEMINS D'AMORGOS,
HÉLÈNE CROMBEY-PEISILAS (LÉNORA) ET
DIDO LYCOUDIS, LECTURE DE POÈMES,
LA CHORALE «ΕΥΑΓΓΕΛΕ», CHANT.

ΕΝ ΕΠΙΘΕΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΣΕΜΕ ΣΕΡΒΙ Α ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΤΗ ΕΚΕΙΝΗ.
ΜΑΙΣΟΝ DE LA GREGOIT, 9, ΚΑΤ' ΑΓΓΕΛΙΑ, ΠΑΡΙΣ ΤΑΡΕΚ

Ci-dessus, l'affiche de la manifestation.

L'année 2011 marque les cent ans à partir de la naissance de **Nikos Gatsos (1911-1992)**, poète et auteur de chansons bien connu. La Communauté Hellénique, soucieuse de célébrer cet anniversaire et d'honorer, par ce fait, la mémoire de Nikos Gatsos, a pris la décision de choisir la date de sa naissance, en tout cas celle que le poète considérait avec de l'humour comme telle : **le 8 novembre 2011.**

À ce titre, la Communauté a invité d'Athènes Mme Agathi Dimitrouka, qui a été aux côtés du poète pendant les dix-sept dernières années de la vie de ce dernier et qui a parlé de son œuvre («*Εκεί στων άστρων τις ρωγμές*» : *éléments sur la vie et l'œuvre de Nikos Gatsos*). En même temps, s'imposait une présentation du premier poème de Gatsos, *Amorgos*,

celui même qui l'a consacré comme poète dans la littérature néo-hellénique ; cette approche a été assurée par la linguiste V. Salteri-Cacouros (*Sur les chemins d'«Amorgos»*). Des extraits (en grec) de l'œuvre du poète ont été lus avec émotion par Mme Agathi Dimitrouka, alors que des passages traduits en français ont été récités par Mme Dido Lycoudis, membre éminent de notre Communauté, et Mme Héléne Crombet- Petsilas (Lénou), avec sa voie cristalline. Cette soirée magnifique ne pourrait pas s'achever en laissant de côté les chansons de Nikos Gatsos, qui ont été mis en musique par des grands compositeurs, tels Manos Hadjidakis. Ce fut l'œuvre de la chorale Euterpe (chant), qui, sous la direction de Yiannis Plastiras, a ému tout l'auditoire. Il va de soi, la salle était pleine et plusieurs avaient les larmes aux yeux.

2η και 4η φωτογραφία της εκδήλωσης : στιγμιότυπα από την ανάγνωση των ποιημάτων.

4. ΕΞΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ - ΑΡΧΑΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - SORTIE À L'EXPOSITION AU ROYAUME D'ALEXANDRE LE GRAND - LA MACÉDOINE ANTIQUE (4 DÉCEMBRE 2011). – LES FLÂNERIES DE DIMANCHE.

Le musée du Louvre en collaboration avec le Ministère de la Culture de la République Hellénique a proposé une exposition exceptionnelle (13 octobre 2011- 16 janvier 2012). Cinq cents œuvres retraçant l'histoire de la Macédoine antique depuis le xve siècle avant notre ère jusqu'à la Rome impériale y ont été présentées. L'exposition invitait à découvrir la richesse du patrimoine artistique de la Grèce du Nord, un patrimoine encore méconnu du grand public, tant les découvertes sont récentes. Portée par l'intelligence politique de ses souverains, dont le plus célèbre reste Alexandre le Grand, la Macédoine antique a pu s'imposer en tant que royaume et s'opposer ainsi à la Grèce des cités. C'est l'histoire de ce royaume au passé glorieux, à l'apogée impressionnante, qu'a dévoilé l'exposition. La Communauté a organisé, une sortie de groupe pour ses membres désireux de visiter l'exposition le dimanche 4 décembre, dans le cadre des «Flâneries de Dimanche». Η έξοδος πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των «Περιπάτων της Κυριακής» και είχε ως βάση την έκθεση που πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο του Λούβρου.

5. ΤΟ ΔΕΝΔΡΟ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ - L'ARBRE DE NOËL (18 DÉCEMBRE 2011).

Φορώντας καπέλλα του Άγιου Βασίλη, τα παιδιά της Κοινότητας έζησαν όπως και πέρυσι ευχάριστες στιγμές, με δώρα και γλυκά και πολλή διασκέδαση.

6. ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ - FÊTE DE LA FIN DE L'ANNÉE (30 DÉCEMBRE 2011).

Στις 30 Δεκεμβρίου 2011, μέσα στην ζεστή και φιλική ατμόσφαιρα που προσέφερε η παρουσία 120 περίπου μελών της Παροικίας μας, πραγματοποιήθηκε το Δείπνο του τέλους της Χρονιάς για όλα τα μέλη της Παροικίας μας. Τα εκλεκτά και άφθονα εδέσματα ετοιμάσθηκαν, όπως άλλωστε και πέρυσι, από τα μέλη του Γραφείου.

La fête de Noël a été célébrée par nos enfants à la Communauté Hellénique avec beaucoup de réussite ; or, la fête de la fin de cette année était, elle, destinée aux «grands». Le dîner de la fin d'année a eu lieu le vendredi 30 décembre 2011, 19h30, à la Maison de la Grèce. Il nous a permis de nous réunir une dernière fois avant la fin de l'année. Cent vingt personnes environ ont eu l'occasion d'y participer. De même que l'année dernière, les mets ont été offerts par les membres du Bureau Exécutif.

7. ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ - VASSILOPITA (15 JANVIER 2012).

Le dimanche 15 janvier 2012, la Communauté Hellénique de Paris et des environs et la Communauté Chypriote de France ont célébré la traditionnelle

Vassilopita, à la Maison de la Grèce. L'événement a été suivi par 300 personnes environ, par de nombreuses associations grecques, philhellènes et chypriotes. Les invités ont été accueillis par les Présidents MM. M. Cacouros et E. Mavrommatis, qui ont prononcé le discours de bienvenue, dans une ambiance chaleureuse et conviviale. Les Hellènes de Paris ont pu savourer un moment agréable, dans l'espoir d'une meilleure année. M. C. Chalastanis, Ambassadeur de Grèce, et M. M. Lyssiotis, Ambassadeur de Chypre, ont exprimé leurs vœux pour le Nouvel An. La bénédiction a été prononcée par Mgr Emmanuel, métropolite de France. Un grand nombre de présidents d'associations étaient présents. Les représentants des forces armées des deux pays et le directeur de l'Office du Tourisme Hellénique y ont assisté.

Les deux Présidents étaient entourés des Bureaux exécutifs des Communautés et de plusieurs conseillers : M. K. Detsis (vice-président), Mmes S. Theodoridis (secrétaire générale), C. Alvanou-Lé (Bureau), Doulkeridis Hélène (comm. scolaire), M. L. Glaros (trésorier), Mme C. Derment, F. Tsapatsaris (Bureau), M. P. Panayotopoulos, pour la Communauté Hellénique et Mmes H. Moussoulos, S. Michail, MM. H. Saveriadis et Ch. Papaphotiou pour la Communauté Chypriote, **autour d'une immense Vassilopita !** Nous souhaitons de tout cœur : **KAI TOU CHRONOU !**

Την Κυριακή 15 Ιανουαρίου 2012, η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και περιχώρων και η Κυπριακή Κοινότητα Γαλλίας εόρτασαν την πατροπαράδοτη Βασιλόπιτα στο Ελληνικό Σπίτι στο Παρίσι. Οι Πρόεδροι Μιχάλης Κακούρος και Ευαγόρας Μαυρομάτης, πλαισιωμένοι από τα Εκτελεστικά Γραφεία των

δύο Κοινοτήτων, υποδέχθηκαν 300 περίπου μέλη της Διασποράς, μεταξύ των οποίων πολλοί πρόεδροι Ελληνικών και φιλελληνικών Συλλόγων, και τους απηύθυναν το καλωσόρισμα. Την Βασιλόπιτα ευλόγησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Εμμανουήλ. Ο Πρέσβυς της Ελλάδας κ. Κ.Χαλαστάνης και ο Πρέσβυς της Κύπρου κ. Μ. Λυσιώτης ετίμησαν με την παρουσία τους την εορτή και απηύθυναν χαριετισμό για το 2012, ζητώντας να μην χάνουμε την ελπίδα για καλύτερες ημέρες. Για μια ακόμη φορά διαπιστώσαμε την δυναμικότητα του παρισινού Ελληνισμού και ευχόμαστε σε όλους: **ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ!**

8. ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ - CARNAVAL DES ENFANTS (27 FÉVRIER 2012).

Comme tous les ans, cette année encore, la Communauté Hellénique a fêté le Carnaval pour les enfants. Beaucoup d'enfants ont participé à la fête (malgré le fait qu'elle coïncidait avec le début des vacances scolaires) : déguisés, pleins d'entrain pour faire la fête en habit de carnaval, ils ont été reçus par le Clown Frou-frou : cette année, elle assumait l'organisation du jeu de *Gaitanaki* et du jeu de boules. L'après-midi a été particulièrement agréable et festive. Le Président, Michel Cacouros, et le comité d'organisation remercient le Clown Frou-frou et, également, les parents des nos petits invités qui ont contribué à la réussite de cette fête.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και περιχώρων, οργάνωσε την γιορτή του Καρναβαλιού για τα παιδιά της παροικίας. Παρά το γεγονός ότι η γιορτή συνέπιπτε με την αρχή των σχολικών διακοπών, η προσέλευση των μικρών

μας φίλων ήταν αθρόα. Μεταμφιεσμένα και γεμάτα όρεξη για παιγνίδι, βρήκαν την Κλόουν Φρου-φρου να τους περιμένει : το γαϊτανάκι, το μπόουλινγκ και άλλα παιγνίδια έδωσαν τον τόνο στο απογευματινό ξεφάντωμα. Ύστερα από την άρτια και επιτυχημένη διοργάνωση του Παιδικού Καρναβαλιού 2012, ο Πρόεδρος Μιχ. Κακούρος και η οργανωτική επιτροπή ευχαρίστησαν θερμά όλους όσους έλαβαν μέρος, βοήθησαν και στήριξαν την φετινή Εκδήλωση.

9. ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ - KATHARA DEFTERA (27 FÉVRIER 2012).

Πέρυσι γιορτάστηκε ξανά, μετά από πολλά χρόνια, η Καθαρή Δευτέρα στην Κοινότητα και ο εορτασμός είχε πολύ μεγάλη επιτυχία. Γιά φέτος, τα τηλεφωνήματα άρχισαν απρόσμενα πολύ νωρίς: «Ελπίζω να γιορτάσουμε και φέτος την Καθαρά Δευτέρα, γιατί πέρυσι ήταν πολύ ωραία!». Κάτω από αυτές τις συνθήκες,

ούτε καν μπορούσε να μας πεάσει η σκέψη να λησμονήσουμε ή να μην πραγματοποιήσουμε την εκδήλωση αυτή που εμείς οι ίδιοι είχαμε κάνει να ξαναζήσει στην Κοινότητα! Γιορτάσαμε λοιπόν την Καθαρά Δευτέρα με πλήθος κόσμου, κούλουμα και πολύ κέφι. Όπως και πέρυσι, πλήθος κόσμου προσήλθε στο Ελληνικό Σπίτι για να γιορτάσουμε όλοι μαζί, όπως το αρμόζει η παράδοση, με σαρακοστιανά εδέσματα, πολύ τραγούδι και χορό. Όλοι έφεραν την καλή τους διάθεση με σκοπό να περάσουν όμορφα. Ακόμα και αυτοί που είχαν χρόνια να χορέψουν, πείστηκαν τελικά να σηκωθούν μέσα στο κέφι το οποίο δημιούργησε ο εορτασμός αυτός. Στον μπουφέ, τα εδέσματα που δέσποζαν τα είχαμε φτιάξει όλοι μας, με προσωπικό κόπο και πολλή αγάπη. Στο τέλος του απογεύματος δυστυχώς μάθαμε τον θάνατο του τέως Προέδρου και μέλους του Συμβουλίου της Κοινότητας, κ. Θωμά Ευθυμίου. Ο Πρόεδρος κ. Μ. Κακούρος, αμέσως μετά την αναγγελία του θανάτου, σταμάτησε την γιορτή για να αποτίσει φόρο τιμής στον αποδημήσαντα τ. Πρόεδρο.

UN CHOIX SUR LES MANIFESTATIONS DE DÉCEMBRE 2010 À SEPTEMBRE 2011.

Dans la suite, nous donnons un aperçu sur quelques manifestations (l'énumération qui suit n'est pas exhaustive) parmi celles qui ont réalisées par la Communauté de décembre 2010 à septembre 2011.

1. ΔΕΝΔΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ - ARBRE DE NOËL (12 DÉCEMBRE 2010).

Με μεγάλη επιτυχία εορτάσαμε τα Χριστούγεννα με τα παιδιά γύρω από το στολισμένο Δένδρο της Κοινότητας. Περιτριγύρισαν τον Αη-Βασίλη για να παραλάβουν τα δώρα που τους προσέφερε με χαρά και αγάπη. Στην οργάνωση είχαν προβλεφθεί και χριστουγεννιάτικες ιστορίες που διηγήθηκε η 'καλή γιαγιά', όπως και ερωτήσεις με θέμα τα ήθη και τα έθιμα των Χριστουγέννων. Η εορτή έκλεισε με κάλαντα και τραγούδια.

L'Arbre de Noël des enfants a été organisé le dimanche 18 décembre, à 15h30, à la Maison de la Grèce. Les enfants de 3 à 12 ans se sont réunis en nombre autour du Père Noël pour recevoir les cadeaux qu'il a distribués avec beaucoup d'affection et d'amour. Ils ont écouté attentivement les contes racontés par la «grand-mère», ils ont également participé à plusieurs jeux, y compris le quiz destiné à les initier à certaines traditions de notre patrimoine culturel.

2. ΔΕΙΠΝΟ ΦΙΛΙΑΣ - LE DÎNER DE L'AMITIÉ (30 DÉCEMBRE 2010).

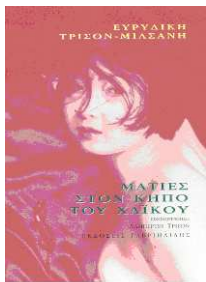

Μέσα στην ζεστή και φιλική ατμό-σφαιρα που πρόσφερε η παρουσία των πάνω των 90 ατόμων, πραγματοποιήθηκε το Δείπνο φιλίας στις 30 Δεκεμβρίου 2010. Τα εκλεκτά και άφθονα εδέσματα ετοιμάστηκαν από τα μέλη του Γραφείου της Κοινότητας.

Dans une ambiance chaleureuse, le 30 décembre 2010, a eu lieu le repas de la fin d'année, destiné à unir autour de la table les membres de la Communauté qui le désiraient. Plus de quatre-vingt-dix personnes ont été présentes. Les mets étaient offerts par les membres du Bureau Exécutif de la Communauté.

3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΤΡΙΣΟΝ-ΜΙΛΣΑΝΗ: ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ ΤΟΥ ΧΑΪΚΟΥ – PRÉSENTATION DU LIVRE D'EURYDICE TRICHON-MILSANI (19 FÉVRIER 2011).

Την Τετάρτη 19 Φεβρουαρίου 2011, υπό την αιγίδα του τότε Γενικού Προξενείου (και τώρα Προξενικού Γραφείου) στο Παρίσι, η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και περιχώρων παρουσίασε το βιβλίο της συγγραφέως κας Ευριδικής Τρισόν Μιλσανή *Ματιές στον κήπο του Χαϊκού*. Την εκδήλωση προλόγισαν ο Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας, η Γενική Πρόξενος, ο κ. Ν. Γραϊκός και ο κ. Α. Ρουά. Η βραδιά έκλεισε με συζήτηση γύρω από ένα ποτήρι σακέ και την συγγραφέα να υπογράφει το βιβλίο της.

4. ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΑΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ – CÉLÉBRATION DE LA KATHARA DEFTERA (7 MARS 2011).

Η γιορτή αυτή αποτελεί πρωτοβουλία που λήφθηκε από τον σημερινό Πρόεδρο, το σημερινό Εκτελεστικό Γραφείο και το ΔΣ. Πολύ παλιά στην Κοινότητα, οι Έλληνες μαζεύονταν την Καθαρά Δευτέρα για να δοκιμάσουν μαζί, όπως και στην Ελλάδα, την πατροπαράδοτη λαγόνα και τα άλλα εδέσματα της Σαρακοστής. Για πολλά χρόνια η συνήθεια δεν εφαρμοζόταν πια στην Κοινότητα, ήλθε όμως η στιγμή να καθιερωθεί ξανά. Πρωταγωνιστές ήταν οι Έλληνες του Παρισιού και, σε δεύτερη μοίρα, ο ταραμάς, το χταπόδι, οι ελιές, τα ντολμαδάκια, ο χαλβάς, το τουρσί και οι λαγόνες!

Dans une atmosphère festive, la Communauté a fait revivre à ses membres la coutume de *Kathara Deftera*, qui consiste à fêter l'entrée au Carême. Les musiciens, Antonis et Melios ont créé une ambiance particulièrement festive. Les mets *koulouma* en abondance ont régalé les convives.

5. ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ – FÊTE DE LA FEMME (12 MARS 2011).

Για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας το 2011, η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και Περιχώρων κάλεσε την κα Μαρία Παναγιωτοπούλου-Κασσιώτου, τέως ευρωβουλευτή, να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει το γυναικείο, και όχι μόνο, κοινό για την θέση της γυναίκας σε περιόδους κρίσεως, για τους τρόπους αντιμετώπισης προβλημάτων που σχετίζονται άμεσα με το περιβάλλον και την θέση της στην κοινωνία. Δυστυχώς, παρατηρείται ότι και τώρα, στην αυγή του 21^{ου} αιώνα, η Γυναίκα δεν έχει ακόμα

αποκτήσει, σε πολλά μέρη της υφής, την θέση που της αρμόζει.

Η βραδιά ξεκίνησε με μια εισαγωγική αναφορά – αφιέρωμα στην Γυναίκα και τις κατακτήσεις της μέχρι σήμερα από τις κες Μαρία Θεοφυλάκτου και Καλλιόπη Σταυροπούλου. Το πρώτο βήμα για αυτή την πολυπόθητη θέση είχε δοθεί από την Αρχαιότητα με την Λυσιστράτη του Αριστοφάνη και, πολύ μεταγενέστερα, με τις γυναίκες - μαχήτριες κατά την διάρκεια της Γαλλικής Επανάστασης, στα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Στην σύγχρονη ιστορία και στο πρώτο εργατικό κίνημα, στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής στα μέσα του 19^{ου} αιώνα οφείλονται τα υπάρχοντα κεκτημένα. Το παγκόσμιο αυτό κίνημα επηρέασε ασφαλώς και την Ελλάδα όπου αποτέλεσμα των πολλών αγώνων της γυναίκας είναι ο νόμος 2159 με τον οποίο, το 1952, η Ελληνίδα αποκτά το δικαίωμα του 'εκλέγειν και εκλέγεσθαι'. Η βραδιά έκλεισε με συζήτηση - τι άλλο; - για τη Γυναίκα, επαγγελματία, μητέρα, σύντροφο, γύρω από ένα ποτήρι κρασί.

6. ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ - CARNAVAL DES ENFANTS (20 MARS 2011).

Αν περνούσε κανείς έξω από το Ελληνικό Σπίτι στις 3 μ.μ. εκείνη την ημέρα, θα μπορούσε να ακούσει το τραγούδι και τις φωνές των παιδιών, που ντυμένα μασκαράδες, είχαν έρθει να γιορτάσουν, έστω και με καθυστέρηση το Καρναβάλι. Όταν οι μικροί μας φίλοι θέλαν να ξεποστάσουν από το παιχνίδι, γλυκά και αναψυκτικά ήσαν στην διάθεση τους!

Que de nouveaux membres à la Communauté cet après-midi! Les parents ont accompagné les enfants déguisés et pleins d'entrain pour jouer à la pêche à la ligne et gagner des jouets! Une après-midi joyeuse avec des chansons du carnaval et des friandises...

7. ΤΟ ΕΒΔΟΜΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: ΓΕΦΥΡΕΣ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥΑΝΑ, ΠΕΤΡΙΝΑ ΓΕΦΥΡΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ, ΓΕΦΥΡΕΣ ΛΑΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ (22 ΜΑΡΣ 2011).

Την Τετάρτη 22 Μαρτίου 2011, η αίθουσα του Ελληνικού Σπιτιού γέμισε από τραγούδια και τα χαρούμενα γέλια μαθητών. Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών ανταλλαγών, οι μαθητές του 7^{ου} Γυμνασίου Ιωαννίνων επισκέφτηκαν το Παρίσι και μας παρουσίασαν την εργασία τους, με θέμα: *Γέφυρες του Σηκούα, πέτρινα γεφύρια της Ηπείρου: γέφυρες επικοινωνίας λαών και πολιτισμών*. Η υπεύθυνη καθηγήτρια της επίσκεψης, η κα Ευτυχία Παντούλα (φιλόλογος), καθώς και η διευθύντρια του σχολείου, κα Σουλτάνα Πέτρου, δεν αρκέστηκαν στην παρουσίαση: τα παιδιά χόρεψαν μαζί με τους Έλληνες της Κοινότητας του Παρισιού ηπειρώτικους χορούς, τραγούδησαν - εξαιρετικά θα πρέπει να πούμε - ηπειρώτικα τραγούδια και μας μετέφεραν νοερά στην

πόλη των Ιωαννίνων και στην υπερήφανη και άγρια φύση της Ηπείρου. Σας ευχαριστούμε για την θερμή παρουσία σας, την απλόχερη προσφορά σας και τα γιαννιώτικα μπακλαβιάκια που με τόσο κόπο μεταφέρατε στις αποσκευές σας. Ελπίζουμε ότι οι στιγμές που ζήσατε στο Παρίσι γύρω από τον μπουφέ, που ετοίμασε η Ελληνική Κοινότητα σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ίδρυμα του Châteney-Malabry, να μείνουν ακριβώς φυλαγμένες σε κάποιο σημειωματάριο σας, σε κάποια ανάμνησή σας. Ευχόμαστε να είμαστε πάλι σύντομα μαζί.

Dans une salle comble et pleine d'émotion, les élèves du Septième Collège de Ioannina sont venus nous apporter leur travail sur les ponts de l'Épire et les ponts de Paris qui ne manquent pas d'être des ponts de communication entre les peuples ! Ils ont chanté, récité et dansé leur région en nous apportant beaucoup de leur fraîcheur ! Ont honoré de leur présence le Métropolitain de France, Monseigneur Emmanuel et M. Chartomatsidis, directeur de l'Office du tourisme Hellénique à Paris. Les jeunes ont offert des gâteaux traditionnels régionaux qu'ils avaient apportés avec eux pour nous gâter !

8. Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 – LA CÉLÉBRATION DE LA FÊTE DU 25 MARS 1821 (27 MARS 2011).

Στις 27 Μαρτίου 2011 πραγματοποιήθηκε, για μια ακόμα φορά στο Παρίσι, ο εορτασμός της 25^{ης} Μαρτίου 1821. Ξεκίνησε με δοξολογία στην Ι. Μητρόπολη Γαλλίας και ακολούθησε κατάθεση στεφάνου στην Αγίδα του Θριάμβου από τον Πρόεδβο της Ελλάδας στη Γαλλία, κ. Κ. Χαλαστάνη, παρουσία των άλλων διπλωματικών αρχών, όπως και των στρατιωτικών, καθώς και του Προέδρου της Κοινότητας. Πολλοί Έλληνες του Παρισιού, μεταξύ των οποίων και πολυάριθμοι μαθητές των Ελληνικών σχολείων, καθώς και Γάλλοι φιλέλληνες παρέστησαν στην συγκινητική αυτή τελετή.

Στην συνέχεια, η Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και Περιχώρων, σε συνεργασία με τα Ελληνικά σχολεία στο Παρίσι και την Κυπριακή Κοινότητα Γαλλίας, εόρτασαν στις 4 μ.μ., στην Δημαρχία του 9^{ου} Διαμερίσματος, την Επανάσταση του 1821. Πάρα πολλοί μαθητές των Ελληνικών σχολείων του Παρισιού και των Περιχώρων ήσαν παρόντες για να απαγγείλουν, να διαβάσουν αποσπάσματα για τον αγώνα, να μας μεταφέρουν το μήνυμα της Επετείου, ο εορτασμός της οποίας ετοιμάστηκε με κόπο από τους εκπαιδευτικούς στις διαθέσιμες ώρες διδασκαλίας. Ο εορτασμός περατώθηκε με παραδοσιακούς χορούς από το Χορευτικό της Κοινότητας Παρισιού, όπως και από τον σύλλογο Παρθενώνα.

8. ΞΕΟΛΟΣ ΣΤΗΝ ΟΠÉΡΑ GARNIER – SORTIE À L'OPÉRA GARNIER (10 AVRIL 2011) — LES FLÂNERIES DE DIMANCHE.

Στις 10 Απριλίου 2011, στις 2μ.μ., έγινε η έξοδος στην Όπερα Garnier του Παρισιού (υπεύθυνη: Κατύ Αλβανού-Λε). Η κατασκευή της Όπερας έγινε επί Ναπολέοντος Γ', διήρκησε πολλά έτη

και συχνά αποτέλεσε το αντικείμενο κριτικής από μέρους των Γάλλων. Σήμερα δεσπόζει επιβλητικά στο κεντρικότερο σημείο της Λεωφόρου που έλαβε το όνομά της και η οποία χαράχθηκε ταυτόχρονα με την έναρξη της κατασκευής του μνημείου. Η επίσκεψη στην Όπερα έγινε με οδηγό και επέτρεψε στους συμμετέχοντες να δούν όχι μόνο τα σχετικά γνωστά τμήματα της Όπερας, όπως η αίθουσα των Παραστάσεων, αλλά και τους λιγότερο γνωστούς στο ευρύ κοινό χώρους, όπως το Νεοσύστατο Μουσείο Κοστούμιών της Όπερας. Υποχρεωτικό ήταν βέβαια το πέρασμα από την Αίθουσα των Καθρεφτών, η διακόσμηση της οποίας βασίζεται, όπως είναι γνωστό, στην ομώνυμη Αίθουσα των Βερσαλλιών. 34 μέλη της Κοινότητας παρεβρέθησαν στην έξοδο, δηλώνοντας με την παρουσία τους το ενδιαφέρον του Ελληνικού κοινού τόσο για την τέχνη και την ομορφιά, όσο και για την δυνατότητα να συνευρεθούν όλοι μαζί μπροστά σε ένα έργο τέχνης, χωρίς να λησμονούμε τον καφέ που ήπιαμε μετά το πέρασ της ξενάγησης στην Όπερα.

Le 10 avril 2011, à 14h00, 34 membres de la Communauté Hellénique se sont retrouvés à l'entrée de l'Opéra Garnier afin de visiter le bâtiment, ses parties connues par le grand public, mais, aussi, celles qui le sont beaucoup moins. Ainsi, ils ont pu témoigner de l'intérêt que les Hellènes portent pour les œuvres d'art et discuter, autour d'un café, la manière dont chacun a vécu cette expérience.

9. Ο ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ – BAL ANNUEL DE LA COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE (21 MAI 2011).

Ο Ετήσιος Χορός της Ελληνικής Κοινότητας Παρισιού και περιχώρων πραγματοποιήθηκε φέτος στις 21 Μαΐου 2011, από τις 8.30 μ.μ. μέχρι τις 2 π.μ. στην Κεντρική Αίθουσα του Ξενοδοχείου Relais de l'Est. Σημμετοχή 60 ευρώ. Τονίζουμε ότι την τελευταία φορά όπου έγινε ο χορός της Κοινότητας στο ίδιο

ξενοδοχείο, δηλαδή το 2002, η συμμετοχή ήταν 65 ευρώ. Σ' αυτή τη βραδιά υπήρξε δείπνο, αλλά και μουσική και γλέντι.

Le Bal annuel de la Communauté Hellénique de Paris et des environs a eu lieu le 21 mai 2011, de 20h30 à 2h, à la Salle Centrale de l'Hôtel Relais de l'Est. La participation s'élevait à 60 euros. Nous précisons que la fois précédente, en 2002, le Bal a eu lieu au même endroit et la participation s'élevait à 65 euros. Le Bal a été couronné par un grand succès.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ
COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE
DE PARIS ET DES ENVIRONS**

Ετήσιος χορός ~ Bal annuel

Samedi 21 mai 2011 de 20h30 à 02h00

à l'Hôtel Relais de l'Est

4, rue du 8 mai 1945 • 75010 PARIS

Δείπνο με χορό και **Dîner dansant**
λαϊκή ορχήστρα **avec orchestre**

Μπουζούκι : Ντάνης Πανταζής
Κίθαρα : Γιώργος Αλεξοπούλος
Μπάσο κιθάρα : Αποστόλος Μωραϊτίης
Πλήκτρα : Δημήτρης Μαστρογιώργου

Βοιτσοζίκι : Danis Pandazis
Guitare Basse : Giorgos Alexopoulos
Guitare : Apostolos Moraitis
Claviers : Dimitris Mastrogiorgou

για ένα **ambiance**
ελληνικό γλέντι... **grecque...**

Participation aux frais 60 €

COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE PARIS ET DES ENVIRONS

9, rue Mesnil • 75116 PARIS

Réservation. Tél. : 01 47 04 67 89 • Fax : 01 47 68 13 • Courriel : list.chpe@gmail.com

HOMMAGES.

NIKOS PAPATAKIS (1918-2010).

Nikos Papatakis (Νίκος Παπατάκης), né le 19 juillet 1918 à Addis-Abeba (Éthiopie) et mort le 17 décembre 2010 à Paris (XIVe), était un réalisateur, producteur et scénariste français d'origine grecque. Sa mort fut

annoncée le 21.12.2010 par *Il Manifesto*, puis le 22.12 par *l'Express* et le blog « Langue sauce piquante » des correcteurs du journal *Le Monde*.

En Éthiopie, Papatakis s'oppose au régime de Mussolini et le combat en se ralliant à l'empereur Haïlé Sélassié. Mais il est contraint de s'exiler et se réfugie d'abord au Liban puis en Grèce. En 1939, il part pour la France et s'installe à Paris.

Papatakis fréquente l'intelligentsia parisienne de l'époque dont Jean-Paul Sartre, André Breton, Jacques Prévert, Robert Desnos, Jean Vilar. Il se lie d'amitié avec Jean Genet.

En 1947, il crée le cabaret La Rose Rouge. Cette scène qui va être un formidable tremplin pour de nombreux artistes parmi lesquels Les Frères Jacques et Juliette Gréco.

En 1959, Papatakis rencontre le réalisateur John Cassavetes qui a des difficultés financières pour

terminer son premier long métrage *Shadows*. Il lui trouve les fonds nécessaires et devient coproducteur du film.

Papatakis revient à Paris au début des années soixante. En 1962, il réalise son premier film, *Les Abysses*, d'après la pièce théâtrale de Genet, *Les Bonnes*, inspirée elle-même de l'histoire vraie des sœurs Papin. Le film est présenté au festival de Cannes de la même année. Sa violence et son exaltation forcenées font que certains critiques verront cette œuvre comme un plagiat provocateur et déclencheront un irrépressible scandale malgré le soutien du fidèle cénacle intellectuel (Sartre, Beauvoir, Genet).

En 1967, il tourne son second long métrage dans la clandestinité car *Les Pâtres du désordre* dénoncent le régime des colonels grecs. Mais le film sort au moment des événements de Mai 1968 et c'est un échec.

Papatakis fut parmi ceux qui se sont opposés à la dictature des colonels en Grèce. En 1975, il écrit et réalise *Gloria Mundi* avec son épouse en vedette. Son film est sélectionné pour l'ouverture du premier Festival du Film de Paris. Le 7 avril 1976, le film qui évoque la torture en Algérie sort dans trois salles. Il faudra attendre plus de dix ans avant que Papatakis revienne au cinéma. C'est donc en 1986 qu'il écrit et réalise *La Photo* qui est sélectionné dans La Quinzaine des réalisateurs du Festival de Cannes 1987. En 1991, il écrit et réalise *Les Équilibristes* présenté à la Mostra de Venise. On y remarque surtout Michel Piccoli qui incarne un saisissant Jean Genet.

Films

- 1962 : *Les Abysses* (sortie : 1963)
- 1968 : *Les Pâtres du désordre (I Voski tis Simforas - Sortie : 1968)*
- 1975 : *Gloria Mundi* (sortie : 2 nov. 2005)
- 1987 : *La Photo (I Photographia - Sortie : 1987)*
- 1991 : *Les Équilibristes* (sortie : 8 janv. 1992)

La Communauté Hellénique de Paris lui a rendu hommage le 18/5/2001, par la projection de son film « Les Abysses » et une présentation de son œuvre en présence du réalisateur. Nous insérons le fac-similé de la page de la revue de notre Communauté « Το Δελτίο » n° 12, mai-juin 2001. Γαίαν έχεις ελαφράν αγαπητέ Νίκο.

A.T.

**ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΚΑΡΑΒΟΥΖΗΣ (1938-2011),
Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΟΥ.**

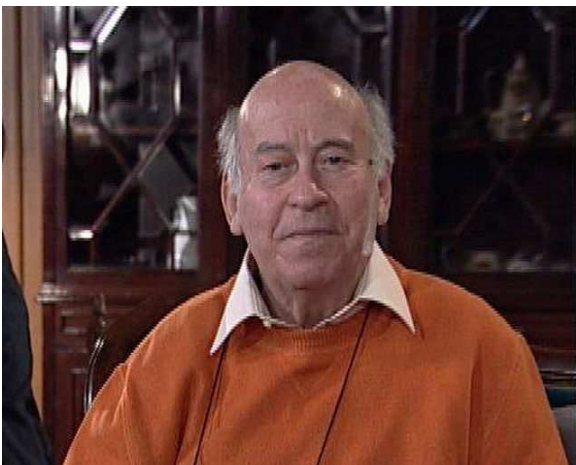

Γεννημένος στην Αθήνα το 1938, σπουδάζει στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και με υποτροφία της Γαλλικής Κυβέρνησης στην Ecole Nationale des Beaux

Arts του Παρισιού. Μαθητής του Γιάννη Μόραλη, μελετά συστηματικά την αρχαία, τη βυζαντινή αλλά και τη λαϊκή τέχνη. Ασχολείται επίσης με τη χαρακτική, τη σκηνογραφία και τη διδασκαλία ελεύθερου σχεδίου. Τα έργα του είναι λιτά, εμπνέεται από τα 'Τοπία της μνήμης' όπως ονομάζει ο ίδιος θραύσματα αρχαίων αρχιτεκτονικών μελών και αγάλματα, καθημερινά χρηστικά αντικείμενα, την νεκρά φύση κ.ά. Στην υπερρεαλιστική του ζωγραφική διακρίνεται μια καθαρότητα. Στις συλλογές μουσείων όπως το Μουσείο Γουλανδρή και το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης στο Παρίσι ανήκουν έργα του. Υπήρξε ίσως και ο σημαντικότερος εκπρόσωπος της μεταφυσικής ζωγραφικής στην Ελλάδα.

ΈΦΥΓΕ Ο 'ΚΑΛΟΣ ΜΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ' ΘΑΝΑΣΗΣ ΒΕΓΓΟΣ (1927-2011).

Γεννημένος τον Μάιο του 1927, γνώρισε δύσκολα παιδικά χρόνια. Αυτοδίδακτος παίρνει την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος ηθοποιού το 1959, με εξετάσεις σε ειδική επιτροπή. Ανέπτυξε γρήγορα τον τύπο του νευρικού, αεκίνητου ανθρώπου, που τον καθιέρωσε και κατάφερε να γίνει ιδιαίτερα αγαπητός στο ελληνικό κοινό. Στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης το 1971 και το 1972, με τις ταινίες "Τι έκανες στον πόλεμο, Θανάση;" και "Θανάση, πάρε το όπλο σου!", αποσπά τα βραβεία Α' ανδρικού ρόλου. Συμμετέχει σε ταινίες-σταθμούς για τον ελληνικό κινηματογράφο, όπως "Ποτέ την Κυριακή", "Ηλίας του 16ου", "Μανταλένα" κ.ά. Με τον "Πράκτωρ Θου βου" μετατρέπεται σε λαϊκό ήρωα. Έπαιξε σε 126 ταινίες και εμφανίστηκε και στην ιδιωτική τηλεόραση σε διάφορες σειρές που γνώρισαν επιτυχία από το 1990 και μετά. Έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 84 ετών, στις 3 Μαΐου 2011.

ΛΑΚΗΣ ΣΑΝΤΑΣ (1922-2011), ΜΙΑ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ.

Στις 30 Απριλίου 2011 απεβίωσε σε ηλικία 89 ετών, ο άνθρωπος που με τον φίλο του Μανώλη Γλέζο κατέβασε το 1941 την χιτλερική σημαία από τον βράχο της Ακρόπολης. Μια γενναία πράξη που έδωσε στους Έλληνες το δικαίωμα να ελπίζουν σε περίοδο ναζιστικής κατοχής. Αγωνιστής, εντάσσεται στο ΕΑΜ και την ΕΠΟΝ. Με τον ΕΛΑΣ παίρνει μέρος σε μάχες

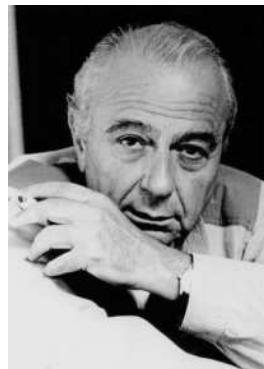
στα βουνά και τραυματίζεται σε μια από αυτές το 1944. Δυο χρόνια αργότερα, εξορίζεται στην Ικαρία, φυλακίζεται και στέλνεται στην Μακρόνησο. Καταφέρνει να διαφύγει στην Ιταλία και επιστρέφει στην Ελλάδα το 1963. Έζησε με σεμνότητα, μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας και οφείλουμε όλοι να κρατήσουμε ζωντανή την μνήμη του.

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ (1948-2011).

Στις 17 Απριλίου 2011 έφυγε από την ζωή ο δημοφιλής τραγουδιστής και τραγουδοποιός Νίκος Παπάζογλου, μετά από πολύχρονη μάχη με τον καρκίνο. Γεννημένος στην Θεσσαλονίκη το 1948, η πρώτη του συστηματική επαφή με τη μουσική γίνεται μέσω των συγκροτημάτων την εποχή του 1965-1970. Σεμνός, έντιμος, πάντα συνεπής και ειλικρινής με το κοινό του, άφησε πλούσιο δισκογραφικό έργο. Το 2005 κέρδισε το Βραβείο Μουσικής στα Κρατικά Κινηματογραφικά Βραβεία Ποιότητας, στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, για τη μουσική του στην ταινία "Η Νοσταλγός".

Ο ΜΙΧΑΗΛΣ ΚΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΣ ΑΦΗΣΕ (1921-2011).

Ο Μιχάλης Κακογιάννης, γεννήθηκε στη Λεμεσό της Κύπρου, στις 11 Ιουνίου του 1921, και σπούδασε Νομική, Δραματικές Τέχνες και σκηνοθεσία στο Λονδίνο.

Το 1947, ξεκίνησε την καριέρα του στο Θέατρο της Αγγλίας ως ηθοποιός, γρήγορα όμως τον κέρδισε η σκηνοθεσία και το 1953 ήρθε στην Ελλάδα. Το 1954, με την κινηματογραφική ταινία «Κυριακάτικο Ξύπνημα», ο Μιχάλης Κακογιάννης έκανε την αρχή της διεθνούς σκηνοθετικής του καριέρας. Η «Στέλλα», το «Κορίτσι με τα μαύρα», το «Τελευταίο ψέμα» η τριλογία του: «Ηλέκτρα», «Τρωάδες» και «Ιφιγένεια» και ο «Ζορμπάς» είναι μερικές μόνο από τις ταινίες του που διαγωνίστηκαν και προβλήθηκαν στα εγκυρότερα φεστιβάλ παγκοσμίως και απέσπασαν πολλά βραβεία και τιμητικές διακρίσεις. Πέρα από τη σκηνοθεσία στον κινηματογράφο, σε εγχώριες αλλά και διεθνείς συμπαραγωγές, ο Μιχάλης Κακογιάννης έχει επίσης σκηνοθετήσει πολλές θεατρικές παραστάσεις και παραστάσεις όπερας στην Ελλάδα, τις Η.Π.Α., τη Γαλλία και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Έχει, επίσης, γράψει και έχουν εκδοθεί σενάρια και μεταφράσεις κινηματογραφικών και θεατρικών έργων, ενώ έχει γράψει και στίχους γνωστών ελληνικών τραγουδιών. Έργο του Μιχάλη Κακογιάννη είναι και ο νυχτερινός φωτισμός των μνημείων της Ακρόπολης, τον οποίο εκείνος πρώτος οραματίστηκε και για την επίτευξη του οποίου ίδρυσε το σύλλογο «Οι Φίλοι της Αθήνας», εξασφαλίζοντας τις υπηρεσίες του διάσημου Γάλλου φωτιστή Pierre Bideau και αναλαμβάνοντας τη χρηματοδότηση όλων των απαραίτητων μελετών.

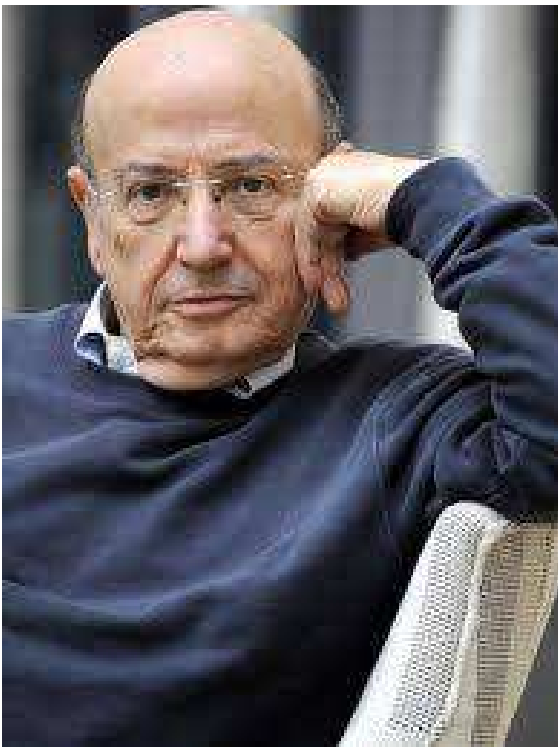

Το 2004, ο Μιχάλης Κακογιάννης συνέστησε το κοινωφελές ίδρυμα με την επωνυμία «Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης» με σκοπό τη μελέτη, υποστήριξη και διάδοση των τεχνών του θεάτρου και του κινηματογράφου, καθώς και την καταγραφή και διαφύλαξη των δημιουργημάτων των τεχνών αυτών, ενώ το φθινόπωρο του 2009 ξεκίνησε η λειτουργία του Πολιτιστικού Κέντρου του Ιδρύματος που βρίσκεται στην οδό Πειραιώς 206, στον Ταύρο.

Για την προσφορά και το έργο του, ο Μιχάλης Κακογιάννης έχει τιμηθεί με πολλές διακρίσεις στην Ελλάδα, την Κύπρο και το εξωτερικό. Έχει τιμηθεί με τον Ταξιάρχη του Χρυσού Φοίνικα (Ελλάδα), τον Ταξιάρχη των Γραμμάτων και Τεχνών (Γαλλία), τον Μεγαλόσταυρο του Τάγματος του Μακαρίου του Γ' (Κύπρος) και το Special Grand Prix of the Americas (Μόντρεαλ). Έχει βραβευτεί από την Ακαδημία Αθηνών για την προσφορά του στο έθνος, από το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης για το συνολικό έργο του, για έργο ζωής στα Ιεροσόλυμα, για έργο ζωής από το American Hellenic Institute στην Ουάσιγκτον και στο Κάιρο. Έχει ανακηρυχθεί Επίτιμος Δημότης στη Λεμεσό, στο Montpellier (Γαλλία) και στο Ντάλας (Τέξας, Η.Π.Α.) και έχει αναγορευθεί Διδάκτωρ Τεχνών στο Columbia College (Σικάγο, Η.Π.Α.), Επίτιμος Διδάκτωρ στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Πανεπιστήμιο Κύπρου καθώς και στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

(Απόσπασμα από δημοσίευμα του ιδρύματος Μιχάλης Κακογιάννη)

THEÓDOROS ANGELOPOULOS (1935-2012).

Théodoros Angelopoulos (Théo) est né à Athènes et il est décédé le 24 janvier 2012. Ses premiers films (1970-1980) sont marqués par une dénonciation politique, principalement de la dictature en Grèce.

Ensuite, son *Alexandre le Grand* de 1980 crée la surprise et change de point de vue. Angelopoulos s'y intéresse en effet à la dérive totalitaire de l'idéologie socialiste, une fois confrontée à l'exercice du pouvoir. *L'Apiculteur* marque clairement un passage vers une tonalité intimiste. Les films d'Angelopoulos, contemplatifs, sont exigeants, hermétiques et déroutants pour le grand public. Ils se caractérisent généralement par une durée dilatée, une structure narrative complexe et des plans séquences d'une grande sophistication. La mémoire collective et individuelle joue un rôle primordial chez le cinéaste qui oppose, de manière dialectique, réalité historique et onirisme, allégorie et vie quotidienne. Ses films, qui explorent largement la dimension du mythe et des symboles, ont régulièrement été salués par la critique et la profession.

HOMMAGE À HENRI MANDIS

Aux enfants et petits enfants d'Henri Mandis, à ses sœurs et frères, à la famille.

Je me fais l'interprète de tous les amis réunis ici aujourd'hui pour un dernier au revoir ; l'hommage à sa mémoire émane de partout. Vous tous qui êtes présents et que je ne peux nommer car le parcours d'Henri a été tel mais surtout lié au scoutisme grec dans les années d'après guerre pour Henri et puis pour ses frères Georges et petit Louis (on parlait des frères Mandis !) et c'est d'ailleurs avec une guide, notre regrettée Catherine, Kastoriani de souche, qu'il s'est marié dans cette même église. L'esprit scout, cette force motrice, ce lien qui a animé notre jeunesse depuis maintenant plus de 80 ans et sa nostalgie, ne nous a pas quitté. J'ai une pensée aux anciens scouts et amis, entre autres Stéphane Goumas, Christian Koutsoukis et Michel Colinos, décédé la semaine dernière à 94 ans, malheureusement dans l'isolement total ; Il a été aussi Chef des scouts avant Henri et bien connu dans la Communauté. Cet esprit scout, ce lien, cette nostalgie, les retrouvailles grâce aux voyages organisés par les Dames de St-Hélène dès 1989, ont abouti à la création, par Henri, de l'Association des Anciens Scouts de Paris. La joie que nous avons de nous remémorer nombre d'épisodes de cette période, les camps de vacances, nos défilés sur les Champs Élysées, nos chansons nos amitiés... Tout cela concrétisé par Henri en nous réunissant tous les mardis chez les frères Anastasiadou, à l'Acropole, puis notre dîner annuel de la Vassilopita aux « Diamantaires ». Voilà les valeurs du scoutisme, français dans la vie courante et grec dans l'âme et dans le cœur. Henri était tout cela, autodidacte de grande qualité, aimant la lecture, la musique et surtout la peinture qu'il exécutait il y a encore peu de temps. La tristesse nous envahit et je termine pour te dire le dernier au revoir, cher Ami Henri, de la part de nous tous ici présents, à ta mémoire.

Catherine GLAROS-DERMENT

ΠΟΛΥΤΙΜΗ ΣΙΡΑΜΠΙΑΝ.

Έφυγε από την ζωή στα μέσα Σεπτεμβρίου σε βαθιά γεράματα, η αγαπητή σε όλους μας Πολυτίμη, που υπήρξε για όλους εμάς μια ζωντανή μνήμη της Κωνσταντινούπολης.

Adieu de la Communauté Hellénique à Thomas Efthymiou...

Thomas Efthymiou est décédé le lundi 27 février, à 10h00.

Son père, originaire de *Mikros Haimos* en Thrace orientale et provisoirement installé à *Sammakovo*, localité de la région, a dû quitter son pays avec d'autres réfugiés grecs et s'installe en France. Né à Paris le 9 octobre 1933, Thomas Efthymiou obtient son Baccalauréat de Philosophie et Lettres en 1950 ; il fait des études à la Faculté de médecine de Paris. D'un esprit pluraliste, il est attiré par plusieurs branches de la médecine ; assistant de pharmacologie pendant quatre ans (1957-1961), il se spécialise en cardiologie et finit son internat en 1963. Il a aidé à préparer la troisième greffe cardiaque. En 1973, il devient chef de service à l'hôpital Marcelin-Berthelot de Courbevoie ; il y restera jusqu'en 2000. Professeur émérite au Collège de Médecine des Hôpitaux de Paris, il a été cofondateur du Centre anti-poison de l'hôpital Fernand Widal et du Comité de bioéthique orthodoxe.

Il a pratiqué la médecine jusqu'à la fin de ses jours, avec abnégation, courage et humanité.

L'histoire tourmentée de sa famille paternelle, en même temps que son intérêt pour les lettres et l'histoire grecques (Grèce ancienne, Byzance, Grèce moderne), sont à l'origine de la passion qu'il a témoignée pendant toute sa vie pour l'hellénisme, en particulier pour le passé et l'avenir de la Diaspora grecque. Président de la Communauté Hellénique de 2007 à 2009, il n'a cessé de rappeler que l'hellénisme est une manière de penser et un état d'esprit bien plus qu'une langue ; il était particulièrement soucieux à ce que le plus grand nombre des gens d'origine grecque puissent y être représentés, et pas uniquement ceux de la première génération. Il avait affirmé lui-même : « L'hellénisme est comme une sculpture qui porte les stigmates de la profanation des hommes ou de l'outrage du temps. Quand on tourne autour d'elle, on ne voit qu'une partie à la fois, tantôt intacte, tantôt altérée, avec ses zones d'ombre et de lumière. Il est comme la Victoire de Samothrace, emprisonnée au Louvre, qui rêve de grand large » (entretien avec Cassandra Toscani, diffusé dans Info-Grèce).

D'un esprit équitable et juste, pacifiant et pacifique, il a toujours considéré que les discordes ne mènent à rien et que seule la solidarité et la concorde devaient constituer les piliers de la Diaspora. Sa bienveillance et sa générosité à l'égard de ses compatriotes étaient telles qu'il a parfois accepté, mû par un sentiment de solidarité profonde, d'aider des gens qui ne pensaient ni n'agissaient de la même manière que lui : et même si parfois, au lieu d'être chaleureusement remercié, il rencontrait l'ingratitude, son abnégation et sa foi en l'Homme maintenaient sa confiance intacte. Son engagement en tant que médecin à côté de l'Homme, en tant que Hellène au sein de la Diaspora parisienne dont il a été le Président, serviront d'Exemple.

Le Président Michel Cacouros et le Bureau Exécutif

Pensez à régler votre cotisation à la Communauté Hellénique de Paris et environs.

Cotisation annuelle : 16€

Cotisation couple : 24€

Cotisation Deltio : 16€

Règlement par chèque à l'ordre de :

Communauté Hellénique de Paris et environs

Ont collaboré à ce numéro : S. Theodoridis, C. Stavropoulou, C. Derment, A. Tsapis.

Το δελτίο

Ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής κοινότητας
Παρισιού και περιχώρων
Δεκέμβριος 2010-Μάρτιος 2012

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο : Μιχάλης Κακούρος

N° 47-48

To deltio

Bulletin d'information de la communauté hellénique
de Paris et des environs
Décembre 2010-mars 2012

Directeur de la publication : Michel Cacouros

Εκδίδεται από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Édité par la COMMUNAUTE HELLENIQUE
DE PARIS ET DES ENVIRONS

9, rue Mesnil, 75116 Paris – Tel : 01 47 04 67 89 – Fax : 01 47 04 68 13

permanence : mardi de 12 à 15h et vendredi de 18 à 20h

courriel : list.chpe@gmail.com

prix de l'abonnement annuel : 16 euros